

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

SPRAWOZDANIE

z działalności kontrolnej prowadzonej
w resorcie spraw wewnętrznych i administracji w 2016 roku

„ZATWIERDZAM”

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Błaszczak'.

Mariusz Błaszczak
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

A. MINISTERSWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ORAZ JEDNOSTKI PODLEGŁE	
I NADZOROWANE	3
I. WSTĘP	3
II. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W RESORCIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH	
I ADMINISTRACJI.....	3
III. ORGANIZACJA KOMÓREK REALIZUJĄCYCH CZYNNOŚCI KONTROLNE.....	5
IV. STATYSTYKA KONTROLI	9
V. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ.....	10
<i>Istotne nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli, które skutkowały sformułowaniem</i>	
<i>kluczowych (krytycznych) zaleceń.....</i>	11
<i>Zalecenia kluczowe i znaczące oraz ich realizacja</i>	21
<i>Zawiadomienia do właściwych organów i instytucji</i>	30
VI. POZOSTAŁE EFEKTY KONTROLI	32
VII. WNIOSKI I UWAGI DOTYCZĄCE ORGANIZACJI CZYNNOŚCI KONTROLNYCH	
I SPRAWOZDAWCZOŚCI ORAZ PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK	35
VIII. PODSUMOWANIE	39
B. URZĘDY WOJEWÓDZKIE	40
I. WSTĘP	40
II. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ	40
III. ORGANIZACJA KOMÓREK REALIZUJĄCYCH CZYNNOŚCI KONTROLNE.....	40
IV. STATYSTYKA KONTROLI	42
V. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ.....	49
VI. WNIOSKI I UWAGI DOTYCZĄCE ORGANIZACJI CZYNNOŚCI KONTROLNYCH	
I SPRAWOZDAWCZOŚCI ORAZ PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK	52
VII. PODSUMOWANIE	54

A. MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ORAZ JEDNOSTKI PODLEGŁE I NADZOROWANE

I. WSTĘP

Sprawozdanie niniejsze zostało opracowane na podstawie rocznych sprawozdań z działalności kontrolnej sporządzonych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz przez organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W 2016 r. komórki kontrolne resortu spraw wewnętrznych i administracji przeprowadziły ogółem 3.036 kontroli w 2.952 podmiotach.

Podmiot kontrolujący	Rodzaj kontroli		
	Kontrole planowe	Kontrole pozaplanowe	Razem
MSWiA, z tego:	88	36	124
DKiN	48	27	75
DZiK	40	3	43
DOLiZK	0	5	5
DSO	0	1	1
Policja	788	209	997
Straż Graniczna	163	15	178
Państwowa Straż Pożarna	319	60	379
BOR	20	1	21
Zakład Emerytalno – Rentowy MSW	10	0	10
Urząd do Spraw Cudzoziemców	7	1	8
Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA	2	0	2
Urzędy Wojewódzkie	1.201	116	1.317
Ogółem:	2.598	438	3.036

II. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W RESORCIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Kontrole zewnętrzne – podstawowym aktem prawnym od 1 stycznia 2012 r. jest ustawa z 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹, która określa zasady i tryb przeprowadzania kontroli m.in. jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji lub przez niego nadzorowanych.

Najważniejsze akty prawa stanowiące podstawę prowadzenia kontroli w resorcie spraw wewnętrznych i administracji:

- ustawa z 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*²,
- ustawa z 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*³,
- ustawa z 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*⁴,

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1241, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z późn. zm.

- ustawa z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁵,
- ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia⁶,
- ustawa z 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych⁷,
- ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁸,
- ustawa z 27 lipca 2015 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁹,
- ustawa z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych¹⁰,
- ustawa z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej¹¹,
- ustawa z 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych¹²,
- ustawa z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹³,
- ustawa z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska¹⁴,
- ustawa z 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym¹⁵,
- ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹⁶,
- ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁷,
- ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁸,
- ustawa z 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach¹⁹,
- ustawa z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia²⁰,
- ustawa z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²¹,
- ustawa z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków²²,
- ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach²³,
- ustawa z 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe²⁴,
- ustawa z 13 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach²⁵,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych²⁶,
- rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie wykonywania zadań obronnych²⁷,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 24 kwietnia 2014 r. w sprawie kontroli korzystania z dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych lub systemów teleinformatycznych²⁸.

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz.1829, z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1432, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 273, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 1638, z późn. zm.

⁹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1842, z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 371.

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1534, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 1659, z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.

¹⁴ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 10.

¹⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1017, z późn. zm.

¹⁶ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1412, z późn. zm.

¹⁷ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.

¹⁸ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.

¹⁹ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1203, z późn. zm.

²⁰ t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 149.

²¹ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1866, z późn. zm.

²² t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 139, z późn. zm.

²³ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1987, z późn. zm.

²⁴ t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1512, z późn. zm.

²⁵ t.j. Dz. U. z 2016 poz. 1990, z późn. zm.

²⁶ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331.

²⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 151, z późn. zm.

²⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 551.

Kontrole wewnętrzne – zasady i tryb przeprowadzania kontroli ujęte są w decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych²⁹ oraz w zarządzeniu Nr 43 Dyrektora Generalnego z 18 maja 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Dodatkowo działalność kontrolna, tak w przypadku kontroli zewnętrznych jak i wewnętrznych, uwzględnia *Standardy kontroli w administracji rządowej* z 10 lutego 2012 r., opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

III. ORGANIZACJA KOMÓREK REALIZUJĄCYCH CZYNNOŚCI KONTROLNE

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

W 2016 r. w Ministerstwie komórką wyznaczoną do przeprowadzania i koordynowania kontroli w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w organach i jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji lub przez niego nadzorowanych był Departament Kontroli, Skarg i Wniosków (od grudnia 2016 r. Departament Kontroli i Nadzoru). Zakres uprawnień kontrolnych Departamentu został określony w § 15 zarządzenia Nr 6 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 29 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji³⁰ oraz w Regulaminie wewnętrznym Departamentu³¹.

Ponadto, w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji działania kontrolne realizowały:

- Departament Spraw Obywatelskich, który prowadził kontrole wojewodów w zakresie nadzoru nad sprawami paszportowymi, ewidencją ludności i wydawaniem dowodów osobistych, szeroko rozumianą rejestracją stanu cywilnego oraz udostępnianiem danych,
- Departament Zezwoleń i Koncesji, który prowadził kontrole koncesjonowanej i regulowanej działalności gospodarczej,
- Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego, który prowadził kontrole w zakresie ratownictwa górskiego i wodnego.

W 2016 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji czynności kontrolne realizowane były przez:

- Departament Kontroli i Nadzoru – 24 osoby,
- Departament Spraw Obywatelskich – 8 osób,
- Departament Zezwoleń i Koncesji – 7 osób,
- Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego – 6 osób.

Podział zadań kontrolnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wynikał ze zróżnicowanego rodzajowo zakresu obszarów podlegających kontroli i był uzasadniony specjalizacją poszczególnych departamentów merytorycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

²⁹ Dz. Urz. MSW z 2012 r., poz. 43, z późn. zm.

³⁰ Dz. Urz. MSWiA poz. 7, z późn. zm.

³¹ Zarządzenie Nr 23 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 1 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zarządzenie Nr 43 DG MSWiA z 1 czerwca 2016 r. w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zarządzenie Nr 69 Dyrektora Generalnego MSWiA z 27 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zmienione zarządzeniem Nr 74 Dyrektora Generalnego MSWiA z 17 października 2016 r.

Natomiast Departament Zdrowia nie przeprowadzał kontroli komisji lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych ze względu na ograniczone możliwości kadrowe. Nie przeprowadzano również kontroli z zakresu medycyny pracy tj. kontroli poradni profilaktycznych i poradni medycyny pracy, z uwagi na niezatrudnianie pracownika, który posiadałby niezbędne uprawnienia określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z 5 stycznia 2012 r. w sprawie medycyny pracy³².

Dodatkowo w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji czynności kontrole realizowały:

- Departament Bezpieczeństwa prowadził kontrole w zakresie ochrony informacji³³ przetwarzanych w użytkowanych przez Ministerstwo systemach teleinformatycznych, w szczególności dla systemów przetwarzających informacje niejawne krajowe i międzynarodowe NATO/UE oraz danych osobowych; kontrole przestrzegania polityki bezpieczeństwa w Ministerstwie oraz kontrole stanu zabezpieczenia informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji w komórkach organizacyjnych Ministerstwa. Ponadto pracownik Departamentu uczestniczył w 2016 r. w kontroli kompleksowej przygotowań obronnych działu administracji rządowej rolnictwo, rozwój wsi oraz rynki rolne prowadzonej przez Ministerstwo Obrony Narodowej,
- Departament Administracji Publicznej prowadził kontrole zgodnie z rocznym Planem Kontroli Instytucji pośredniczącej dla działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój m.in. z zakresu kontroli projektów wybranych do dofinansowania. Zadania są wykonywane na podstawie Roczego Planu Kontroli Instytucji. Instytucja Pośrednicząca przekazuje instytucji Zarządzającej (IZ) informacje o stopniu wykonania Roczego Planu Kontroli (RPK) co do zasady w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału. W terminie do 30 września każdego roku sporządzane jest sprawozdanie z wykonania RPK za poprzedni rok obrotowy. Wymienione dokumenty sporządzane są w szczególności określonej przez IZ i są przezeń akceptowane.

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Do 31 maja 2016 r. zgodnie z § 15 zarządzenia Nr 1 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z 8 sierpnia 2014 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu do Spraw Cudzoziemców³⁴ komórką właściwą do przeprowadzenia kontroli, przyjmowania skarg i wniosków było Biuro Szefa Urzędu a od 1 czerwca 2016 r. zgodnie z § 18 zarządzenia Nr 3 Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców³⁵ – Biuro Szefa Urzędu.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA MSWiA

W strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSW nie było wyodrębnionej, wyspecjalizowanej komórki kontroli. Do przeprowadzania kontroli każdorazowo powoływany był zespół kontrolny powoływany i podlegający bezpośrednio Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

ZAKŁAD EMERYTALNO-RENTOWY MSW

W Zakładzie Emerytalno-Rentowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych brak było wyodrębnionej organizacyjnie komórki realizującej kontrole. Na podstawie decyzji Nr 80 Dyrektora Zakładu

³² Dz. U. z 2012 r. poz. 53.

³³ Zgodnie z § 52 ust. 4 zarządzenia Nr 43 Dyrektora Generalnego MSW z 18 maja 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych - Pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych corocznie przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia, sprawozdanie z działalności kontrolnej w zakresie ochrony informacji niejawnych w terminie do dnia 15 marca.

³⁴ Dz. Urz. MSW z 2014 r. poz. 47.

³⁵ Dz. Urz. MSWiA z 2016 r. poz. 32.

z 30 listopada 2015 r. w sprawie określenia zakresów działania komórek organizacyjnych Zakładu bezpośredni nadzór nad realizacją zadań właściwych dla stanowiska specjalisty ds. kontroli wewnętrznej sprawuje Zastępca Dyrektora Zakładu ds. Finansowo-Administracyjnych.

POLICJA

W Komendzie Głównej Policji do 14 kwietnia 2016 r. czynności kontrolne realizowało Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji na podstawie zarządzenia Nr 8 Komendanta Głównego Policji z 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji³⁶, natomiast od 15 kwietnia 2016 r. realizowało zadania określone w decyzji Nr 5/2016 Dyrektora Biura Kontroli Komendy Głównej Policji z 18 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowej struktury organizacyjnej i schematu organizacyjnego Biura Kontroli Komendy Głównej Policji, podziału zadań między dyrektorem a jego zastępcą oraz katalogu zadań komórek organizacyjnych, wydanej na podstawie § 12 ust. 1 zarządzenia Nr 2 Komendanta Głównego Policji z 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji³⁷.

Kontrole w komendach wojewódzkich i Komendzie Stołecznej Policji realizowały wydziały kontroli. W Centralnym Biurze Śledczym Policji kontrole realizowane były przez Wydział Kontroli.

W szkołach Policji czynności kontrolne realizowane były przez:

- Zespół Kontroli – Szkoła Policji w Słupsku,
- Sekcję Ochrony Informacji Niejawnych w Szkole Policji w Pile,
- Sekcję Ochrony Informacji Niejawnych i Kontroli w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie,
- Ochrony Informacji Niejawnych i Kontroli w Szkole Policji w Katowicach.

W Wyższej Szkole Policji w Szczytnie czynności kontrolne prowadził Zespół do spraw Kontroli.

W 2016 r. ogólna liczba osób bezpośrednio realizująca czynności kontrolne wynosiła 416 osób. Służby kontrolne w Policji dysponował 569,88 etatami, stan zatrudnienia wynosił 560, zaś wakaty obejmowały 17 etatów. Fluktuacja wynikała z naturalnych procesów kadrowych, np. odejście ze służby, na zaopatrzenie emerytalne lub awans na wyższe stanowisko służbowe.

STRAŻ GRANICZNA

Komórką organizacyjną Komendy Głównej Straży Granicznej powołaną do przeprowadzania kontroli w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej i komórkach organizacyjnych Komendy Głównej Straży Granicznej do 30 czerwca 2016 r. był Inspektorat Kontroli i Audytu Wewnętrznego KG SG powołany zarządzeniem Nr 62 Komendanta Głównego Straży Granicznej z 1 października 2012 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Straży Granicznej³⁸. Natomiast zarządzeniem Nr 54 Komendanta Głównego Straży Granicznej z 20 czerwca 2016 r. zostało utworzone Biuro Kontroli.

W oddziałach terenowych Straży Granicznej zadania kontrolne realizowali funkcjonariusze wydziałów kontroli i audytu wewnętrznego oraz referatów nadzoru i kontroli. W miarę potrzeb, w skład zespołów kontrolnych włączani byli pracownicy innych komórek organizacyjnych.

W 2016 r. ogólna liczba osób bezpośrednio realizujących czynności kontrolne wynosiła 93. Służby kontrolne w Straży Granicznej dysponowały 167 etatami, stan zatrudnienia wynosił 131, zaś wakaty obejmowały 36 etatów. Zjawisko fluktuacji kadry kontrolerskiej wynikało ze zmian kadrowych spowodowanych przyjęciami do służby, przeniesieniem na inne stanowisko służbowe poza pionem kontroli jak również oddelegowaniem do wykonywania pracy poza Strażą Graniczną.

³⁶ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 25, z późn. zm.

³⁷ Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 3.

³⁸ Dz. Urz. KGSG z 2012 r. poz. 13, z późn. zm.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

W Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej wykonywanie zadań kontrolnych przypisano do właściwości Biura Kontroli, Skarg i Wniosków. Zagadnienie to zostało unormowane w regulaminie organizacyjnym Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 20 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z 30 grudnia 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej³⁹. Zadania kontrolne realizowane były przez Wydział Kontroli.

W komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej i szkołach Państwowej Straży Pożarnej koordynowanie kontroli i nadzór nad realizacją tego zadania w imieniu kierowników jednostek przypisany był wydziałom lub stanowiskom pracy właściwym w sprawach organizacji i nadzoru.

Aktualnie w czterech komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej funkcjonują wyspecjalizowane komórki organizacyjne ds. kontroli, a w trzech szkołach Państwowej Straży Pożarnej utworzono samodzielne stanowiska właściwe ds. kontroli wewnętrznej. W komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej i szkołach Państwowej Straży Pożarnej działalność kontrolna jest zadaniem wspólnym komórek organizacyjnych danej jednostki. Znajduje to potwierdzenie w treści regulaminów organizacyjnych. Do wykonywania czynności kontrolnych wyznaczani są funkcjonariusze i pracownicy merytorycznych komórek organizacyjnych, zgodnie z potrzebami dyktowanymi tematyką kontroli.

W 2016 r. ogólna liczba osób bezpośrednio realizujących czynności kontrolne wynosiła 423. Fluktuacja pracowników uczestniczących w kontrolach w 2016 r. wyniosła 18% i spowodowana była procesami kadrowymi, takimi jak przeniesienie z innych komórek organizacyjnych do komórek kontroli, przeniesienie do innych komórek organizacyjnych PSP, zatrudnienie w drodze naboru.

BIURO OCHRONY RZĄDU

W związku z przekazaniem przez BOR sprawozdania z działalności kontrolnej opatrzonego klauzulą „zastrzeżone”, sprawozdanie z działalności kontrolnej resortu obejmuje tylko informacje dotyczące liczby: przeprowadzonych/zakończonych kontroli wraz z liczbą sformułowanych ocen, skontrolowanych podmiotów. Ponadto podano liczbę sformułowanych zaleceń kluczowych i znaczących oraz liczbę skierowanych zawiadomień skierowanych do właściwych organów i instytucji.

Podsumowując wskazać należy że organy i jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji miały w swojej strukturze wyodrębnione komórki realizujące zadania kontrolne z wyjątkiem Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA oraz Zakładu Emerytalno-Rentowego MSW.

Komórki kontroli podlegały bezpośrednio zarządzającym kontrolę, najczęściej kierownikom tych jednostek.

³⁹ Dz. Urz. KG PSP Nr 2, poz. 34, z późn. zm.

IV. STATYSTYKA KONTROLI

Tabela nr 1. Liczba kontroli przeprowadzonych przez komórki kontrolne.

Kontrole	Liczba	MSWiA ⁴⁰	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA	Zakład Emerytalno-Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR	Ogółem
						Policja (ogółem)	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna (ogółem)	KG SG	Oddziały SG			
przeprowadzonych kontroli w tym kontroli:	124	8	2	10	997	105	832	35	25	178	46	132	379	21	1719	
	7%	0,5%	0,1%	1%	58%	6%	48%	2%	1%	10%	3%	8%	22%	1%	100%	
w trybie zwykłym	88	7	2	10	776	83	651	23	19	165	43	122	333	21	1402	
w trybie uproszczonym	36	1	0	0	221	22	181	12	6	13	3	10	46	0	317	
planowych	88	7	2	10	788	82	664	23	19	163	43	120	319	20	1397	
pozaplanowych	36	1	0	0	209	23	168	12	6	15	3	12	60	1	322	
kontroli rozpoczętych a niezakończonych w okresie sprawozdawczym ⁴¹	26	1	1	3	99	3	88	7	1	37	16	19	21	0	188	
niezrealizowanych kontroli zaplanowanych na 2016 r.	6	1	0	0	7	0	0	0	7	0	0	0	2	0	14	
średniego czasu trwania kontroli w dniach roboczych ⁴²	70,5	65	64	57	38	26,5	39,5	65	71	62	25	59	63	45,6		

W 2016 r. MSWiA oraz jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przeprowadziły łącznie 1.719 kontroli (1.379 planowanych i 322 pozaplanowe), z czego najwięcej w Policji (58%) i Państwowej Straży Pożarnej (22%).

Tabela nr 2. Liczba skontrolowanych podmiotów.

Kontrole	Liczba	MSWiA	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA	Zakład Emerytalno-Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR	Ogółem
						Policja (ogółem)	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna (ogółem)	KG SG	Oddziały SG			
skontrolowanych podmiotów	99	8	2	7	1117	125	887	35	70	133	13	120	284	33	1683	
	6%	0,5%	0,1%	0,4%	66%	7%	52%	2%	4%	8%	0,7%	7%	17%	2%	100%	

W 2016 r. MSWiA oraz jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji skontrolowały łącznie 1.683 podmiotów, z czego najwięcej podmiotów skontrolowały jednostki Policji (66%) i Państwowej Straży Pożarnej (17%).

⁴⁰ Średni czas trwania kontroli przeprowadzanych przez Departament Kontroli i Nadzoru wynosił 57 dni roboczych.

⁴¹ Kontrole, w których na dzień 31.12.2016 r. czynności kontrolne były w trakcie realizacji, lub brak było podpisanego dokumentu pokontrolnego.

⁴² Tj. od dnia podpisania upoważnienia do dnia przekazania wystąpienia pokontrolnego (lub innego dokumentu kończącego kontrolę) jednostce kontrolowanej.

Wykres nr 1. Liczba kontroli i skontrolowanych podmiotów w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

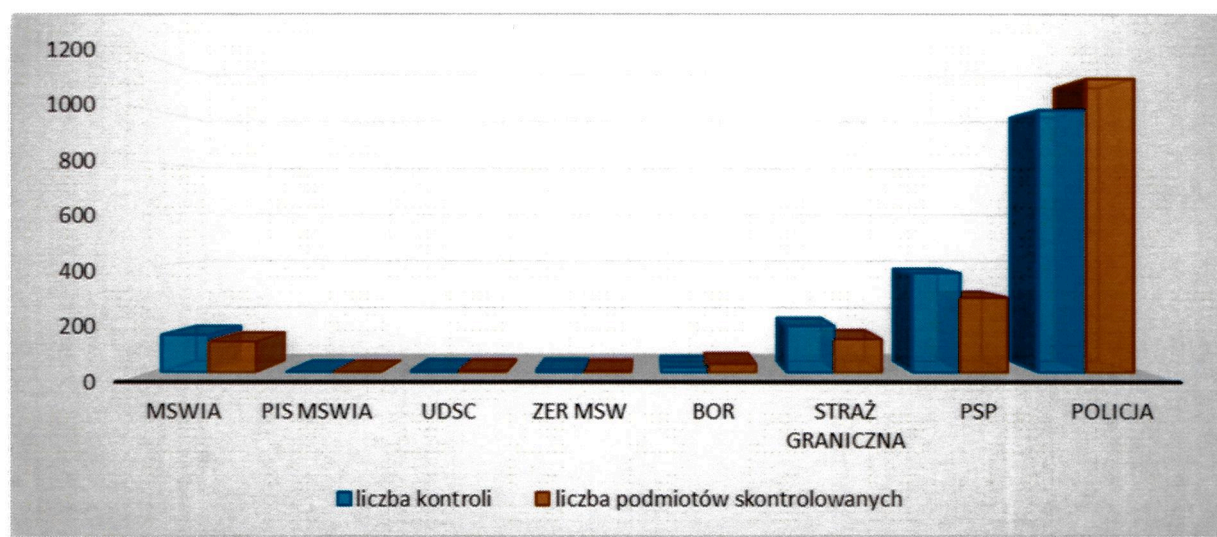

Tabela nr 3. Średnia liczba kontroli przypadająca na kontrolera w 2016 r.

Jednostka Kontrolerzy	MSWIA	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWIA	Zakład Emerytalno- Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR
					Policja (ogółem)	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna (ogółem)	KG SG	Oddziały SG		
Liczba kontrolerów	45	6	10	2	414	55	335	16	15	93	26	67	423	7
Średnia liczba kontroli na kontrolera	2,7	1,3	0,2	5	2,4	1,9	2,5	2,2	1,7	1,9	1,8	2	1,1	3

V. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

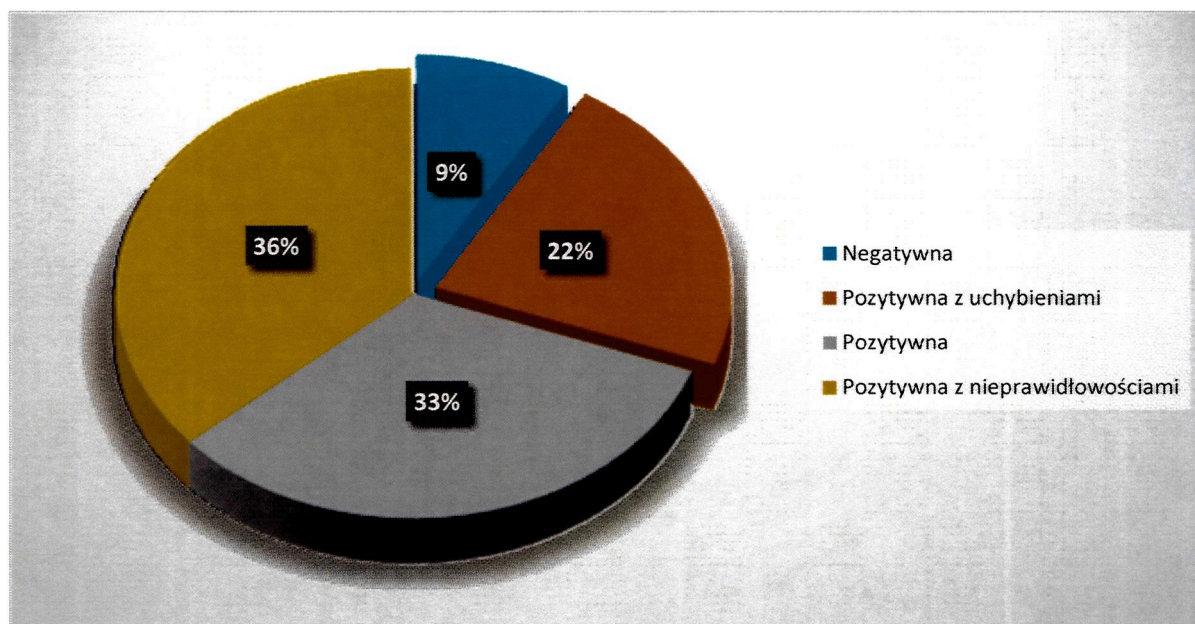
Wyniki kontroli⁴³

Tabela nr 4. Liczba sformułowanych ocen.

Jednostki Liczba zakończonych kontroli z oceną	MSWIA	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWIA	Zakład Emerytalno- Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR	Ogółem	%
					Policja (ogółem)	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna (ogółem)	KG SG	Oddziały SG				
Pozytywna	34	1	0	9	250	38	183	14	15	62	19	43	244	8	608	33%
Pozytywna z uchybieniami	3	0	2	1	194	11	172	5	6	49	6	43	147	10	406	22%
Pozytywna z nieprawidłowościami	57	4	0	0	408	49	343	12	4	65	21	44	133	3	670	36%
Negatywna	29	2	0	0	100	4	93	3	0	2	0	2	24	0	157	9%
Ogółem	123	7	2	10	952	102	791	34	25	178	46	132	548	21	1841	100%

⁴³ W części kontroli zostały zastosowane oceny cząstkowe dla poszczególnych obszarów tematycznych w kontrolach wielotematycznych, co spowodowało, że suma ocen jest większa niż liczba przeprowadzonych kontroli.

Wykres nr 2. Liczba sformułowanych ocen.

W MSWiA oraz jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- 33% kontroli zakończonych było ocenami pozytywnymi;
- 58% - ocenami pozytywnymi z nieprawidłowościami i uchybieniami;
- 9% - ocenami negatywnymi.

Istotne nieprawidłowości⁴⁴ stwierdzone w toku kontroli, które skutkowały sformułowaniem kluczowych (krytycznych) zaleceń

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Departament Kontroli i Nadzoru

Finanse publiczne

- przyznawanie pracownikom naukowo-dydaktycznym, którzy zobowiązani są do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na podstawie stosunku pracy, wynagrodzenia na czas realizacji projektu badawczego na podstawie aneksu do umów o pracę, nazwanego "wynagrodzeniem uzupełniającym". Ponadto obowiązujące przepisy dotyczące wynagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych nie przewidują tego typu wynagrodzenia,
- brak regulacji wewnętrznych ustalających mechanizmy planowania i realizacji inwestycji skutkowało przedwczesnym rozpoczęciem inwestycji, mimo nieuregulowania kwestii prawnych związanych z gruntami, na których inwestycja miała być realizowana. W efekcie przedwcześnie wydano środki publiczne w kwocie 1 306 219,41 zł, ponieważ już po ich wydaniu podjęto decyzję o zmianie lokalizacji siedziby komisariatu w związku z pozyskaniem dodatkowych działek.

⁴⁴ **Kluczowe (krytyczne) zalecenie/wniosek/rekomendacja** – niewykonanie skutkuje utrzymaniem lub doprowadzi do powstania takiej nieprawidłowości, która poważnie zagraża lub uniemożliwia realizację zadań kontrolowanej jednostki lub takie zalecenie/wniosek/rekomendacja, którego celem nie jest usunięcie nieprawidłowości, ale wprowadzenia istotnych zmian systemowych.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona

- nieopracowanie analizy ekonomiczno-finansowej oraz wynikającego z niej programu wieloletniego rozwoju infrastruktury szkoleniowej Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) – tj. niezrealizowanie jednego z działań wskazanych w celu 3 *Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014 – 2020*. Wyniki tego działania miały być przedłożone Ministrowi Spraw Wewnętrznych do końca 2014 r. Program miał wskazać, jakie cele w zakresie budowy infrastruktury szkoleniowej i modernizacji wyposażenia dydaktycznego ośrodków szkoleniowych PSP miały być osiągnięte do końca 2017 r.,
- niepodejmowanie czynności i niezłatwianie spraw w terminie co powodowało negatywne skutki prawne dla nabywców nieruchomości i mogło spowodować roszczenia finansowe w oparciu o przepisy ustawy z 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego*⁴⁵,
- naruszenie terminu wskazanego w rozporządzeniu Rady Ministrów z 23 listopada 2004 r. *w sprawie trybu postępowania i szczegółowych zasad prowadzenia rejestrów nieruchomości, udziałów i akcji nabytych lub objętych przez cudzoziemców*⁴⁶, tj. wpisu do rejestru dokonuje się nie później niż w ciągu miesiąca, a wpis sprawy szczególnej skomplikowanej nie później niż w ciągu 2 miesięcy,
- niepoinformowanie nabywcy nieruchomości o wątpliwości organu, co do zgodności nabycia z ustawą *o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców*,
- duża ogólność lub brak w Szkole Głównej Służby Pożarniczej (dalej: SGSP) stosownych regulacji wewnętrznych, wprowadzających mechanizmy gwarantujące skuteczną kontrolę wydatkowania środków publicznych oraz stwarzające warunki do zachowania zasady konkurencyjności i zapewniające podmiotom równy dostęp do możliwości dostarczania towarów i usług na rzecz SGSP. W szczególności wskazano na potrzebę wprowadzenia zasad postępowania przy sporządzaniu OPZ i SIWZ oraz zasad postępowania przy szacowaniu wartości zamówienia,
- nieutworzenie wymaganego prawem unijnym Skomputeryzowanego Systemu Rejestracji Broni Palnej, gwarantującego upoważnionym organom dostęp do systemów rejestracji danych obejmujących każdą sztukę broni palnej, o którym mowa w art. 4 ust. 4 dyrektywy Rady z 18 czerwca 1991 r. *w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni* (nr 91/477/EWG),
- nieopracowanie projektów zmian przepisów prawa implementujących dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2008/51/WE z 21 maja 2008 r. zm. dyrektywę Rady z 18 czerwca 1991 r. *w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni* (nr 91/477/EWG), w tym w szczególności *ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym*,
- niezrealizowanie wszystkich wniosków z kontroli przeprowadzonej przez NIK w 2014 r.⁴⁷, m.in. nie prowadzono sformalizowanej analizy zawiadomień o sprzedaży towarów koncesjonowanych przez przedsiębiorców, nie wprowadzono zmodyfikowanej Karty czynności i terminów, pomimo jej zaprojektowania.

Zarządzanie kadrami

- nieprawidłowe wypełnienie oświadczenia majątkowego w SKO w Kaliszu (stwierdzono brak wpisu o osiągniętym dochodzie uzyskanym w związku z dodatkowym zatrudnieniem),
- w zakresie rozliczania i dokumentowania czasu pracy w odniesieniu do realizowanych projektów badawczych zastosowana praktyka nie pozwalała na weryfikację faktycznego czasu pracy

⁴⁵ t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1872, z późn. zm.

⁴⁶ Dz. U. Nr 255, poz. 2556, z późn. zm.

⁴⁷ Kontrola NIK nt.: *Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w związku z wytwarzaniem, transportem, przechowywaniem i stosowaniem materiałów wybuchowych do użytku cywilnego*.

pracowników/funkcjonariuszy przeznaczonych na realizację projektów badawczych oraz na wykonywanie zadań wynikających z zakresu obowiązków na zajmowanym stanowisku.

Księgowość i sprawozdawczość

- niesprawowanie skutecznego bieżącego nadzoru nad majątkowymi składnikami mienia oraz niepodejmowanie działań mających na celu wyjaśnienie niedoborów sprzętu przypisanego osobom niebędącym już pracownikami Ministerstwa.

Przestrzeganie zasad etycznych

- wystąpienie konfliktu interesów prywatnych i odpowiedzialności publicznej przy udzielaniu zamówień publicznych, polegającego na utrzymywaniu osobistych kontaktów z wykonawcą robót budowlanych, z którym MSW/MSWiA zawierało umowy.

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami

- planowanie działalności kontrolnej nie stanowiło planowania strategicznego, ponieważ nie było oparte o kompleksową analizę ryzyka wszystkich podmiotów. Dobór podmiotów do kontroli opierał się na reakcji na bieżące sygnały o potencjalnych nieprawidłowościach oraz na przeprowadzaniu rekontroli. W ten sposób, przyjęty system działania nie dawał organowi koncesyjnemu rzetelnej wiedzy o rynku działalności reglamentowanej oraz nie stanowił narzędzia identyfikacji i eliminacji ryzyk. Nie stwierdzono również jednolitego sposobu postępowania z otrzymywanymi informacjami o potencjalnych nieprawidłowościach,
- koncentracja na działaniach doraźnych skutkowała nie sporządzeniem aneksów do planów kontroli oraz nie sporządzaniem uzasadnień do doraźnych decyzji oraz nie sporządzano harmonogramów kontroli,
- przeprowadzenie ponownych czynności kontrolnych w miejsce monitorowania realizacji zaleceń pokontrolnych, niezależnie od tego jak dużo zaleceń i jakiej wagi zostało wydanych.

Informatyzacja działalności

- dokumenty Polityka bezpieczeństwa oraz Instrukcja zarządzania systemami informatycznymi przetwarzającymi dane osobowe w Departamencie Zezwoleń i Koncesji MSWiA z 2006 r. nie odnosiły się do bazy danych e-koncesje i nie zostały zatwierdzone przez Administratora Danych Osobowych w Ministerstwie.

Inny obszar

- niezrealizowanie w ustalonym terminie wszystkich zaplanowanych działań w projektach predefiniowanych, co powoduje ten skutek, że Darczyńca może wnioskować o zwrot całości wydatkowanej kwoty dofinansowania, w tym wypadku 1 737 394 zł.

Departament Spraw Obywatelskich

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- wydawanie paszportów tymczasowych z maksymalnym – 12 miesięcznym terminem ważności,
- wydawanie osobom małoletnim paszportów tymczasowych w oparciu o przesłankę określoną w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 lipca 2006 r. *o dokumentach paszportowych*⁴⁸, tj. wydawanie paszportu tymczasowego osobom przebywającym w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w udokumentowanych nagłych przypadkach związanych z prowadzoną działalnością zawodową,

⁴⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 758.

- uznawanie sytuacji osobistej wnioskodawcy za sytuację związaną z działalnością zawodową, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego

Inny obszar/realizacja zadań z zakresu ratownictwa wodnego

- niezapewnianie stanu gotowości do wykonywania ratownictwa wodnego w formie całodobowych dyżurów stałych ratowników wodnych,
- powierzanie zadań z zakresu ratownictwa wodnego osobom nieposiadającym odpowiednich kwalifikacji, brak dokumentowania kwalifikacji zawodowych osób,
- dopuszczanie do wykonywania przez ratowników wodnych w trakcie dyżuru ratowniczego, prac nie związanych z realizacją obowiązków ratowników na dyżurze,
- brak specjalnego numeru alarmowego dedykowanego wyłącznie do odbioru zgłoszeń alarmowych,
- nierzetelne dokumentowanie prowadzonych działań ratowniczych,
- nieprowadzenie wymaganego przepisami prawa rejestru działań ratowniczych,
- braki w dokumentacji potwierdzającej posiadanie sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności,

nierzetelna działalność w dziedzinie ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych oraz w obszarze profilaktyki i edukacji.

Departament Zezwoleń i Koncesji

Inny obszar/usługi ochrony osób i mienia, usługi detektywistyczne, wytwarzanie i obrót materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym:

- niewykonywanie obowiązków wynikających z art. 19 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie osób i mienia, poprzez nieprowadzenie lub nierzetelne prowadzenie dokumentacji dotyczącej zatrudnionych pracowników ochrony, organizacji i wykonywania ochrony przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych umów – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z 16 grudnia 2013 r. w sprawie dokumentowania działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, niewykonywanie obowiązków wynikających z art. 19 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy poprzez nieweryfikowanie karalności zatrudnianych pracowników ochrony,
- nieinformowanie organu koncesyjnego, w terminie 14 dni, o zmianach okoliczności prawnych i faktycznych dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, takich jak: nazwa przedsiębiorcy, adres jego siedziby i adresy miejsc prowadzenia działalności, imiona i nazwiska wspólników lub członków zarządu, prokurentów i pełnomocników – w razie ich ustanowienia – zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 18 ust. 3 ww. ustawy,
- niewykonywanie obowiązków wynikających z art. 20 ustawy ww. ustawy, dotyczących nieprawidłowego wystawiania pracownikom ochrony legitymacji oraz nierzetelnego prowadzenia ewidencji legitymacji,
- brak ciągłości ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z ochroną osób i mienia lub posiadania niewłaściwego ubezpieczenia, zgodnie z art. 21a ww. ustawy,

- brak ciągłości ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone podczas wykonywania czynności detektywa, zgodnie z art. 15 pkt 4 ustawy o usługach detektywistycznych,
- niewykonywanie obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 8 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentacji wymaganej przy prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych⁴⁹,
- bezprawne posługiwanie się tytułem detektywa przez osobę nieposiadającą licencji,
- prowadzenie ewidencji, o których mowa w niżej wymienionych rozporządzeniach, niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z 22 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania wytworzonych materiałów wybuchowych, broni, amunicji, wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz broni oznakowanej⁵⁰ oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z 22 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania wprowadzonych do obrotu materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym⁵¹. Nieprawidłowości dotyczyły braku wpisów, które winny, zgodnie z ww. rozporządzeniami, znajdować się w prowadzonej ewidencji,
- wystawianie przez przedsiębiorców dokumentów rozchodu, które nie zawierały wszystkich danych wymaganych § 9 rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie sposobu ewidencjonowania wprowadzonych do obrotu materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
- nieterminowe przesyłanie do właściwych organów zawiadomień o sprzedaży materiałów koncesjonowanych, na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Ministra Spraw Wewnętrznych z 6 marca 2013 r. w sprawie sprzedaży materiałów wybuchowych, broni, amunicji, wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz kontroli przestrzegania warunków sprzedaży⁵².

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- nieprzestrzeżenie art. 210, art. 233 ustawy z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz art. 36 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: Kpa),
- nieterminowe rejestrowanie danych w SI POBYTv.2,
- niezgodne z przepisami ogólnymi posłużenie się dokumentami stwierdzającymi stan faktyczny zgromadzonymi w postępowaniu innej osoby tj. postępowaniu, w którym udzielono zezwolenia na pobyt stały z tytułu polskiego pochodzenia siostrze wnioskodawczyni,
- brak potwierdzenia aktualności Karty Polaka przez wydanie decyzji administracyjnej,
- brak metryki w aktach postępowania,
- wyznaczenie przez organ dwumiesięcznego terminu załatwienia sprawy, który jest terminem krótszym w stosunku do przepisów szczególnych ustawy o cudzoziemcach tj. art. 210 oraz art. 233 ustawy o cudzoziemcach, co skutkowało koniecznością przedłużenia terminu załatwienia sprawy,

⁴⁹ Dz. U. Nr 137, poz. 1160.

⁵⁰ Dz. U. poz. 1027.

⁵¹ Dz. U. poz. 1008.

⁵² Dz. U. poz. 343.

- niedotrzymanie terminu określonego w art. 217 § 3 Kpa przy wydawaniu przez pracowników Departamentu Postępowań Uchodźczych UdSC zaświadczeń, o których mowa w art. 35 ustawy z 13 czerwca 2013 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁵³.

Upublicznianie informacji, tj. na wniosek lub BIP

- udostępnienie danych w węższym zakresie niż wnosił o to pytający,
- udzielenie wnoszącemu informacji, iż wskazane przez niego osoby nie figurują w administrowanym przez Szefa UdSC teleinformatycznym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców mimo, że dane te znajdowały się w systemie,
- opóźnienia do kilku tygodni w udostępnianiu danych z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, liczone od daty wpływu wniosku,
- uprawnionym podmiotom udostępniano dane, pomimo, że nie zastosowały się do art. 452 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach tzn. wniosek nie został złożony na formularzu wynikającym z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 18 kwietnia 2014 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o udostępnienie danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców⁵⁴. W jednym przypadku wniosek nie zawierał podpisu osoby upoważnionej do jego złożenia.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA MSWiA

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona postępowania administracyjne/inne

- brak decyzji administracyjnych kończących postępowanie, co stanowi naruszenie art. 104 albo 105 § 1 Kpa,
- brak podpisów świadków kontroli, co stanowi naruszenie art. 68 § 2 Kpa,
- brak zachowania terminu w załatwieniu sprawy dot. dopuszczenia obiektu do użytkowania,
- informacje oceniające procedury przeciwepidemiczne nie wyczerpują w całości tematyki (brak oceny działań z kontroli wewnętrznych),
- w przedstawionej do wglądu dokumentacji kontrolnej rzadko opisywane wykonanie pomiarów pola elektromagnetycznego w środowisku pracy,
- w przedstawionej dokumentacji kontrolnej znajdują się opisy wyposażenia urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne bez wyszczególnienia tych urządzeń,
- posiadanie urządzeń radiologicznych i wytwarzających pole elektromagnetyczne opisywane były w sposób lakoniczny,
- brak pełnej informacji w ustalonym zakresie kontroli, dotyczącej m.in.:
 - chronometrażu prac wykonywanych na poszczególnych stanowiskach,
 - oceny ryzyka zawodowego,
 - badań profilaktycznych,
 - badań środowiskowych,
 - nadzoru nad chemikaliami,

⁵³ t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1836.

⁵⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 519.

- przypadki braku wydawania decyzji nakazujących zapłatę kosztów postępowania w związku z ujawnieniem uchybień podczas kontroli (dotyczy także postępowania w związku z kontrolami sprawdzającymi realizację nakazów),
- protokoły z kontroli zawierają zbyt mało informacji na temat oceny prowadzenia w kontrolowanych zakładach żywienia procesów dezynfekcji oraz stosowanych środków dezynfekcyjnych.

ZAKŁAD EMERYTALNO-RENTOWY MSW

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały sformułowaniem znaczących i kluczowych zaleceń pokontrolnych.

POLICJA

Finanse publiczne

- błędy w sporządzonej dokumentacji służbowej,
- nieprzestrzeganie postanowień zawartych umów i nierzetelne dokumentowanie procesów budowlanych,
- brak wpisów w dzienniku budowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia⁵⁵,
- nieprzestrzeganie zasady dokumentowania poniesionych nakładów finansowych z aktualnym programem finansowo-rzeczowym stanowiącym uzgodniony harmonogram postępu prac,
- błędy na etapie odbieranych robót podlegających zafakturowaniu ze szczególnym uwzględnieniem faktycznie osiągniętego poziomu jakości prac.

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- braki formalne w protokołach zdawczo-odbiorczych,
- brak informacji o stanie techniczno-użytkowym składników majątku ruchomego,
- brak informacji o okresie, w którym składniki majątku ruchomego będą użytkowane przez jednostkę,
- wykorzystywanie do celów prywatnych służbowego sprzętu będącego przedmiotem zakupów celowych.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- brak realizacji obowiązku zdawania i pobierania kluczy do magazynu uzbrojenia, przechowywanie nie ewidencjonowanej amunicji,
- brak właściwego rozliczania amunicji po strzelaniach oraz brak nadzoru nad funkcjonowaniem magazynu uzbrojenia,
- decyzja o zakończeniu czynności wyjaśniających wnioskiem o odstąpienie od wniesienia wniosku o ukaranie została podjęta, pomimo niewykonania wszystkich czynności dowodowych (wadliwie wdrożony tryb procedowania),

⁵⁵ Dz. U. Nr 108, poz. 953, z późn. zm.

- wykonywanie czynności służbowych poza rejonem służbowym określonym na odprawie do służby,
- brak zapewnienia reakcji Policji na zgłoszone wydarzenie, brak bieżącego przyjmowania zgłoszeń o wydarzeniach przez policjantów pełniących służbę na stanowisku kierowania, tj. realizacji obowiązku wynikającego z § 5 ust. 1 pkt 1 w związku z § 9 ust. 1 zarządzenia Nr 1173 Komendanta Głównego Policji z 10 listopada 2004 r. w sprawie organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Policji⁵⁶,
- nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad przechowywaniem oraz utrzymaniem broni palnej i amunicji, o którym mowa w rozdziale 3 zarządzenia Nr 24 Komendanta Głównego Policji z 21 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów⁵⁷,
- nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania wydania i przyjęcia broni i/lub amunicji przez policjantów, m.in. poprzez brak potwierdzenia własnoręcznym podpisem wydającego i/lub przyjmującego.

Zarządzanie kadrami

- niewłaściwe, nierzetelne lub nieczytelne prowadzenie dokumentacji związanej z ewidencją czasu służby uniemożliwiający jego prawidłowe rozliczenie,
- nieudzielenie policjantom po pełnionej służbie czasu wolnego w wymaganym zakresie,
- niesporządzenie aktualnej karty opisu stanowiska pracy,
- wątpliwości w zakresie przyjętych kryteriów zmiany warunków zatrudnienia w zakresie wymiaru czasu pracy, tj. z niepełnego wymiaru czasu pracy na pełny wymiar czasu pracy.

Procesy legislacyjne

- zapis w wewnętrznym akcie normatywnym, gdzie odstępstwo ma formę niesprecyzowanego oświadczenia, bez wymogu jego akceptacji i podpisania przez przełożonego.

Księgowość i sprawozdawczość

- niekompletne ujęcie nakładów inwestycyjnych na koncie 080 – środki trwałe w budowie.

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami

- przesłanie skargi do innego organu z naruszeniem art. 231 Kpa,
- przesłanie zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi do jej autora z przekroczeniem terminu określonego w art. 237 §1 Kpa,
- przesłanie do skarżącego informacji o przedłużeniu czasu trwania postępowania skargowego z przekroczeniem terminu określonego w art. 237 §1 Kpa,
- w sprawie, w której dwukrotnie przedłużono czas trwania postępowania skargowego, drugą informację dot. terminu załatwienia skargi przesłano po terminie wskazanym w art. 237 § 4 Kpa w zw. z art. 36 Kpa,
- nieterminowe rozpatrzenie i załatwienie skargi, stanowiące naruszenie dyspozycji art. 231 i 237 Kpa.

⁵⁶ t.j. Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 73.

⁵⁷ Dz. Urz. KGP poz. 57.

Informatyzacja działalności/Bezpieczeństwo IT

- wprowadzenie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie narzędzia informatycznego, które nie zapobiegło lub nie umożliwiło zweryfikowania niedostarczenia delegacji do Kwestury WSPol.

STRAŻ GRANICZNA

Finanse publiczne

- wypłata nagród rocznych funkcjonariuszom przed uprawomocnieniem rozkazów personalnych,
- nieprawidłowe działania w zakresie opisywania i regulowania zobowiązań na podstawie faktur, które były wystawione niezgodnie z zapisami obowiązujących umów,
- nieprawidłowe działanie w zakresie czasu uzgadniania wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- brak dokumentowania czynności prowadzenia rozpoznania rynku.

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- brak zgodności wykonywanych robót z dokumentacją i umową,
- użytkowanie służbowego sprzętu transportowego bez odpowiednich uprawnień.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- dokumentacja z przeprowadzonych kontroli nie zawierała zapisów odzwierciedlających faktycznego czasu jej trwania,
- wszczynanie postępowania administracyjnego przed zakończeniem kontroli legalności pobytu,
- przy wydawaniu decyzji administracyjnych nie uwzględniano wszystkich przesłanek materialnych stwierdzonych w czasie kontroli legalności pobytu,
- zastosowanie błędnej przesłanki materialnej w rozstrzygnięciu decyzji,
- niedostosowanie wewnętrznych regulacji do przepisów prawa powszechnie obowiązującego w zakresie ustalania kosztów pobytu cudzoziemców w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców oraz brak sformalizowania systemu naliczania i ustalania kosztów pobytu,
- niewłaściwie prowadzony nadzór nad dokumentacją procesową.

Zarządzanie kadrami

- brak wymaganych przepisami prawa elementów rozkazów personalnych,
- naruszenie zasad etyki funkcjonariusza Straży Granicznej,
- pomniejszanie wymiaru czasu służby o godziny nadliczbowe funkcjonariuszom uprawnionym do otrzymywania dodatku funkcyjnego.

Księgowość i sprawozdawczość

- nierzetelne prowadzenie niektórych urządzeń ewidencyjnych i wypełnianie dowodów materiałowych,
- nieprawidłowości w zakresie dokumentowania zużycia materiałów do realizacji zgłoszeń w Centralnym Systemie Wsparcia Użytkownika Końcowego.

Informatyzacja działalności/Bezpieczeństwo IT

- stosowanie niewłaściwej formy doręczania korespondencji ePUAP.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- nieprawidłowe ustalenie wysokości równoważnika za brak lokalu mieszkalnego,
- niesporządzenie pełnej dokumentacji inwentaryzacyjnej potwierdzającej dokonanie wszystkich czynności niezbędnych do przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji w sposób zgodny z przepisami ustawy *o rachunkowości*.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Zarządzanie kadrami

- niezgodności wyliczeń godzin ponadnormatywnych ze stanem faktycznym,
- przyznany zasiłek na zagospodarowanie wypłacono w wysokości wyższej niż należy.

Procesy legislacyjne

- błędy w zapisach wewnętrznych aktów prawnych i związane z nimi nieprawidłowości w przyznawaniu świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Księgowość i sprawozdawczość

- niezamknięcie ksiąg rachunkowych w ustalonym terminie oraz ewidencjonowanie danych na „roboczo” – w arkuszu kalkulacyjnym.

Informatyzacja działalności/Bezpieczeństwo IT

- niepoprawne funkcjonowanie łączności radiowej.

Zalecenia kluczowe i znaczące oraz ich realizacja

Tabela nr 5. Liczba sformułowanych w 2016 r. zaleceń kluczowych i znaczących^{58;59}

Jednostki Zalecenia	MSWiA	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA ⁶⁰	Zakład Emerytalno- Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR	Ogółem
					Policja (ogółem)	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna	KG SG	Oddziały SG			
Kluczowe	26	2	0	0	53	0	52	0	0	0	0	0	8	0	89
Znaczące	201	11	7	0	154	47	84	0	15	184	72	112	72	24	653
% zrealizowanych	86%	15%	0%	n.d.	79%	89%	84%	n.d.	25%	90%	100%	89%	50%	95%	742

Do najważniejszych zaleceń kluczowych i znaczących zaliczono:

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Departament Kontroli i Nadzoru

Finanse publiczne

- opracowanie i wdrożenie jasnych i precyzyjnych zasad prowadzenia projektów w WSPoI, w celu wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania tych samych zadań,
- opracowanie i wdrożenie szczegółowych regulacji wewnętrznych wprowadzających mechanizmy gwarantujące właściwe planowanie i realizację inwestycji przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach oraz rzetelną i skuteczną kontrolę w zakresie racjonalnego, gospodarnego i celowego wydatkowania środków publicznych.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona

- sporządzenie analizy ekonomiczno-finansowej oraz wynikającego z niej programu wieloletniego rozwoju infrastruktury szkoleniowej Państwowej Straży Pożarnej,
- podjęcie działań zmierzających do wyjaśnienia i zakończenia spraw dotyczących badania legalności nabycia lub objęcia przez cudzoziemców nieruchomości, akcji i udziałów bez zezwolenia, w których nie podejmowano czynności w 2016 r. podjęcie działań mających na celu dokonywanie wpisów do rejestrów zgodnie z terminem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z 23 listopada 2004 r. w sprawie trybu postępowania i szczegółowych zasad prowadzenia rejestrów nieruchomości, udziałów i akcji nabytych lub objętych przez cudzoziemców⁶¹, w tym usprawnienie dekretacji spraw na poszczególnych

⁵⁸ **Znaczące zalecenie/wniosek/rekomendacja** – brak realizacji skutkuje utrzymaniem stanu nieprawidłowości – tj. działania lub zaniechania działania, które w świetle kryteriów oceny należałoby uznać np. za nielegalne, niegospodarne, niecelowe, nierzetelne, niewydatne, nieskuteczne lub niezgodne z przyjętym programem lub polityką Rządu. Do tej grupy zaliczyć należy również takie zalecenie/wniosek/rekomendację, którego celem nie jest usunięcie nieprawidłowości, ale wprowadzenie istotnej zmiany w działalności jednostki kontrolowanej.

⁵⁹ **Kluczowe (krytyczne) zalecenie/wniosek/rekomendacja** – niewykonanie skutkuje utrzymaniem lub doprowadzi do powstania takiej nieprawidłowości, która poważnie zagraża lub uniemożliwia realizację zadań kontrolowanej jednostki lub takie zalecenie/wniosek/rekomendacja, którego celem nie jest usunięcie nieprawidłowości, ale wprowadzenia istotnych zmian systemowych.

⁶⁰ Ostateczna kontrola realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie dokonana podczas kolejnej kontroli (każdy podmiot kontrolowany jest średnio co 4 lata).

⁶¹ Dz. U. Nr 255, poz. 2556.

- referentów oraz szybszego podejmowania czynności przez referentów w sprawach wymagających postępowania wyjaśniającego,
- wprowadzenie zasady, zgodnie z którą nabywcy nieruchomości/akcji, udziałów są każdorazowo informowani o wątpliwościach, co do zgodności nabycia nieruchomości z przepisami ustawy z 24 marca 1920 r. *o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców*⁶² oraz przedłużającego się postępowania wyjaśniającego, co do legalności nabycia nieruchomości,
 - opracowanie i wdrożenie szczegółowych regulacji wewnętrznych wprowadzających mechanizmy gwarantujące skuteczną kontrolę wydatkowania środków publicznych, stwarzających warunki do zachowania zasady konkurencyjności oraz zapewniających zainteresowanym podmiotom równy dostęp do możliwości dostarczania towarów i świadczenia usług na rzecz SGSP w szczególności w zakresie:
 - przeprowadzania odpowiednich, wnikliwych analiz z zakresu rozeznania rynku, warunków udziału w organizowanych przetargach oraz terminów ich realizacji i dokumentowania;
 - dokumentowania procesu tworzenia opisów przedmiotów zamówień i specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z uwzględnieniem podstaw wprowadzanych wymogów, nanoszenia zmian, a także danych umożliwiających identyfikację autorów poszczególnych zapisów;
 - zasad wydatkowania środków publicznych na zakupy towarów i usług, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy z 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁶³ z uwzględnieniem konieczności dokonywania rozeznania rynku oraz szacowania wartości przedmiotu umowy,
 - przedstawienie kierownictwu MSWiA koncepcji realizacji przedsięwzięć mających na celu budowę Skomputeryzowanego Systemu Rejestracji Broni Palnej zgodnie z postanowieniami dyrektywy Rady z 18 czerwca 1991 r. nr 91/447/EWG w części wynikającej z art. 4 ust. 4 i uzyskanie wsparcia w zapewnieniu środków finansowych zaplanowanych w budżecie MSWiA na ten cel w 2016 r.,
 - kontynuowanie działań legislacyjnych w zakresie zmiany przepisów w ustawie *o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym*, umożliwiających wykonanie postanowień ww. dyrektywy,
 - wprowadzenie dla e-koncesji Polityki bezpieczeństwa oraz instrukcji określającej sposób zarządzania informatycznym modułem e-koncesje,
 - w celu prawidłowej realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2014 r.:
 - wdrożenie Karty czynności i terminów;
 - wzmocnienie nadzoru nad wykonywaniem przez pracowników zadań wynikających z obowiązku sprawdzania, czy dokumenty załączone do wniosków przedsiębiorców wnioskujących o udzielenie albo o zmianę koncesji są wyłącznie dokumentami w formie oryginałów, poświadczonej kopii lub poświadczonego tłumaczenia;
 - wprowadzenie zmian organizacyjnych zapewniających ciągłą analizę informacji o transakcjach w obrocie materiałami wybuchowymi.

Zarządzanie kadrami

- przeprowadzanie rzetelnej analizy oświadczeń majątkowych członków etatowych Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kaliszu,

⁶² t.j.Dz. U. z 2016 r. poz. 1061, z późn. zm.

⁶³ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, z późn. zm.

- wdrożenie skutecznych narzędzi nadzoru nad wykonywaniem pracy przez pracowników i funkcjonariuszy WSPol, zaangażowanych w projekty badawcze, tak aby nie zachodził konflikt pomiędzy zadaniami wykonywanymi w ramach stosunku pracy/stosunku służbowego, a zadaniami wynikającymi z projektów badawczych.

Księgowość i sprawozdawczość

- sprawowanie systematycznego nadzoru przez kierownictwo Departamentu Teleinformatyki MSWiA nad prowadzeniem ewidencji ilościowej.

Przestrzeganie zasad etycznych

- wprowadzenie adekwatnych rozwiązań dotyczących przeciwdziałania/ograniczenia występowaniu konfliktów interesów w zakresie zagrożeń korupcyjnych wśród podległych pracowników przy udzielaniu zamówień publicznych poniżej progu ustawowego.

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami

- zbudowanie systemu planowania kontroli, w taki sposób aby zapewnić Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji skuteczne wsparcie w nadzorze nad rynkiem działalności reglamentowanej,
- wprowadzenie rozwiązania organizacyjnego umożliwiającego sprawowanie skutecznego nadzoru nad działalnością kontrolną, w tym sporządzanie zbiorczego dokumentu zawierającego uzasadnienia do kontroli, sporządzanie aneksów do Planów kontroli, poprzedzanie czynności kontrolnych sporządzaniem harmonogramów kontroli, etc.,
- zbudowanie systemu monitorowania zaleceń pokontrolnych oraz formułowanie zaleceń pokontrolnych w sposób aby możliwe było dokonywanie analizy stanu ich realizacji.

Inny obszar/inne obszary

- wyciągnięcie konsekwencji służbowych w stosunku do osób odpowiedzialnych za realizację projektów predefiniowanych.

Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego

Inny obszar/realizacja zadań z zakresu ratownictwa wodnego

- niezwłoczne zorganizowanie dyżurów ratowników wodnych, w sposób zapewniający stałą gotowość do wykonywania ratownictwa wodnego oraz dokumentowanie działalności w tym zakresie,
- niezwłoczne podjęcie działań mających na celu zapewnienie kadry ratowniczej, spełniającej wszystkie warunki ustalone w przepisach prawa dla ratownika wodnego,
- niedopuszczanie do wykonywania przez ratowników wodnych w trakcie dyżuru stałego, innych zadań i prac, które nie pozwalają na niezwłoczne przystąpienie do działań ratowniczych,
- niezwłoczne dedykowanie numeru alarmowego i jego upublicznienie,
- prowadzenie aktualnej dokumentacji dotyczącej uprawnień ratowników wodnych, w sposób pozwalający na bieżące dokonywanie weryfikacji w zakresie spełnienia przesłanej ustawowych,
- ustalenie jednolitych zasad dotyczących sposobu dokumentowania działań ratowniczych, w tym wzorów dokumentów,
- niezwłoczne założenie i prowadzenie jednolitego rejestru działań ratowniczych,

- prowadzenie ewidencji sprzętu specjalistycznego, środków transportu i łączności użytkowanego przez podmiot kontrolowany oraz uzupełnienie dokumentów potwierdzających prawną możliwość dysponowania całym sprzętem specjalistycznym, środkami transportu i łączności wykorzystywanym do działań ratowniczych,
- rozszerzenie działalności w zakresie ujawniania zagrożeń oraz profilaktyki i edukacji w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych oraz rzetelne jej dokumentowanie.

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- opracowanie, zapoznanie pracowników i wdrożenie procedury przyjmowania do depozytu oraz wydawania z depozytu dokumentów podróży wraz ze szczegółowym określeniem czynności jakie należy wykonać na każdym z etapów tych procesów,
- wprowadzenie w pełni rozliczanego systemu ewidencji dokumentów pozostających w prowadzonym przez Szefa Urzędu depozycie dokumentów podróży cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP,
- przestrzeganie przepisów ustawy *o cudzoziemcach* oraz Kpa dotyczących terminów załatwiania spraw,
- niezwłoczne rejestrowanie w SO POBYT v.2 wydawanych rozstrzygnięć oraz opracowanie systemu monitoringu terminowego wykonywania tego zadania,
- przestrzeganie zasady indywidualnego traktowania każdej sprawy oraz odstąpienie od orzekania na podstawie faktów dowiedzionych w innym postępowaniu,
- sprawdzenie w Radzie Polaków na Wschodzie aktualności przedłożonej przez cudzoziemca Karty Polaka przed wydaniem wnioskodawcy zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w celu poprawy ekonomiki działań Urzędu zaleca się wyznaczenie zgodnie z art. 210, art. 233 ustawy *o cudzoziemcach* trzymiesięcznego terminu załatwienia sprawy w postępowaniach o udzielenie zezwoleń na pobyt stały oraz pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- utrwalanie w postaci notatki służbowej (która powinna zostać dołączona do akt sprawy) wszelkich dodatkowych ustaleń z wnioskodawcą np. zawężenie zakresu udostępnianych danych) lub innych czynności (np. kwerenda akt),
- przed przygotowaniem odpowiedzi dla wnioskodawcy rzetelnie przeszukiwać krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców i inne rejestry prowadzone przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, stosując w przypadku braku rekordu zapytania i inne możliwe warianty,
- dane osobowe z krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców i inne rejestry prowadzone przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców należy udostępnić niezwłocznie,
- udostępnienie podmiotom określonym w przepisach ustawy *o cudzoziemcach* danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, nie zachowuje trybu udostępniania przetwarzanych danych, określonych w art. 452 ustawy, tzn. że wniosek nie jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z 18 kwietnia 2014 r. w sprawie wzoru formularza wniosku o udostępnienie danych przetwarzanych

w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców⁶⁴, to należy wnioskodawcę poinformować o konieczności uzupełnienia tego wniosku,

- w celu nadzoru nad przestrzeganiem terminów wydawania zaświadczeń, o których mowa w art. 35 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy wystąpić do Dyrektora Biura Informatyki Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskiem o rozszerzenie funkcjonalności SI Monitoring i dodanie w zakładce *Zaświadczenia* możliwość wpisywania daty złożenia wniosku, jak i daty wydania wnioskowanego dokumentu.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA MSWiA

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały sformułowaniem krytycznych zaleceń pokontrolnych. Sformułowano natomiast następujące zalecenia znaczące:

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- dokumentowanie kontroli sanitarnych w sposób zgodny z wymogami Kpa i innych ustaw oraz z zasadami obowiązującymi w Inspekcji poprzez:
 - wydawanie decyzji administracyjnych stosownie do art. 104 Kpa zawierających uzasadnienie – stosownie do art. 107 Kpa,
 - stosowanie przepisów wewnętrznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSW, w szczególności decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego MSW Nr 5/14,
 - zapewnienie aktualnych podstaw prawnych w wydawanych dokumentach,
- przestrzeganie terminu załatwienia sprawy w prowadzonym postępowaniu administracyjnym,
- dokumentowanie zagadnienia/procedury w zakresie oceny systemu i zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych,
- w protokołach z kontroli sanitarnej, w przypadku zapisywania informacji na temat wyposażenia stanowiska pracy bądź miejsca pracy należy również uwzględnić urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne, podające ich nazwy, ilości oraz daty wykonania pomiarów pola elektromagnetycznego,
- dokumentowanie kontroli, w pełnym zakresie zagadnień z uwzględnieniem również opisu poszczególnych stanowisk pracy (chronometraż pracy, używane sprzęty, materiały, w tym chemikalia, dostępne środki ochrony zbiorowej, indywidualnej i porównanie ich z wymaganiami producenta maszyn, urządzeń i materiałów, badań profilaktycznych, badań środowiskowych, dokumentacji oceny ryzyka zawodowego,
- wydawanie decyzji nakazujących zapłatę kosztów postępowania w związku z ujawnieniem uchybień podczas kontroli (dotyczy także postępowania w związku z kontrolami sprawdzającymi realizację nakazów),
- rozszerzenie zakresu informacji na temat oceny prowadzenia w kontrolowanych zakładach żywienia procesów dezynfekcji oraz stosowanych w zakładach środków dezynfekcyjnych.

ZAKŁAD EMERYTALNO-RENTOWY MSW

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały sformułowaniem kluczowych lub krytycznych zaleceń pokontrolnych.

⁶⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 519.

POLICJA

W wyniku przeprowadzonych kontroli sformułowano następujące zalecenia kluczowe:

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- wzmoczenie nadzoru służbowego w zakresie prowadzenia magazynu uzbrojenia zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie,
- właściwe kwalifikowanie czynów oraz nadawanie biegu sprawom w odpowiednim trybie, gromadzić odpowiedni i kompletny materiał dowodowy w prowadzonych czynnościach wyjaśniających, zwłaszcza w sprawach, gdzie sprawca czynu nie jest znany, jak również odpowiednio dokumentować wykonane czynności,
- przeprowadzenie szkolenia policjantów i pracowników realizujących zadania związane z bezpieczeństwem imprez masowych, obejmujących przedmiotową problematykę, ze szczególnym zwróceniem uwagi na znajomość i wykorzystanie w praktyce obowiązujących przepisów prawa i regulacji wewnętrznych,
- spowodowanie, aby służba dyżurna dokumentowała wpływające zgłoszenia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i regulacjami wewnętrznymi.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sformułowano następujące zalecenia znaczące:

Finanse publiczne

- rygorystyczne respektowanie postanowień dotyczących zakresu rzeczowego realizowanej inwestycji, zawartego w *Programie inwestycji*,
- prawidłowe prowadzenie kontroli dowodów księgowych w zakresie rzetelności uwidocznionych w nich danych.

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- stosowanie właściwej i uzasadnionej technologicznie kolejności realizacji robót w poszczególnych branżach,
- wprowadzenie obowiązku dokumentowania odbiorów instalacji teletechnicznej protokołami pomiarów, egzekwowanymi od wykonawcy robót.

Księgowość i sprawozdawczość

- terminowe wprowadzanie środków trwałych do odpowiednich ewidencji.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- egzekwowanie od podległych policjantów prowadzących postępowania przygotowawcze do przekazywania przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia, a w szczególności środków odurzających do Wojewódzkiego Magazynu Środków Odurzających i Substancji Psychotropowych oraz amunicji do Wojewódzkiego Magazynu Broni i Amunicji,
- zwiększenie nadzoru nad przebiegiem szkolenia strzeleckiego, w szczególności w zakresie uczestnictwa policjantów w zajęciach programowych ze strzelania w danym roku szkoleniowym,
- egzekwowanie od policjantów prewencji i ruchu drogowego do dokumentowania w notatnikach służbowych wykonanych czynności związanych ze zgłoszonym wydarzeniem, w tym czasie rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych czynności,

- opracowanie i wdrożenie mechanizmu umożliwiającego sprawne i niezwłoczne przemieszczanie osób zatrzymanych przez oddziały zwarte Policji do Ruchomych Punktów Zatrzymań lub innych wyznaczonych miejsc bezpiecznych,
- wzmocnienie nadzoru nad prawidłowością ewidencjonowania w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol),
- sprawowanie nadzoru nad ewidencjonowaniem każdorazowego wydania i przyjęcia broni palnej w książce wydania broni przez osoby upoważnione,
- egzekwowanie kompletnego sposobu ewidencjonowania w Systemie Wspomagania Dowodzenia (SWD) przyjętych zgłoszeń i wykonanych w związku z tym czynności służbowych,
- zwiększenie nadzoru służbowego w zakresie procesu opracowywania zintegrowanego planu pracy pionu dydaktycznego, a następnie realizacji zadań w nim zawartych.

Zarządzanie kadrami

- ewidencjonowanie przypadków wyjścia w godzinach służbowych podległych policjantów w karcie wyjść i w karcie czasu służby,
- wzmocnienie nadzoru nad prawidłowością wpisów dokumentujących realizację zajęć dydaktycznych dokonywanych przez nauczycieli policyjnych oraz instruktorów delegowanych z jednostek terenowych Policji zamieszczanych w dziennikach doskonalenia zawodowego kursów specjalistycznych,
- zapewnienie właściwego funkcjonowania kontroli zarządczej w ramach środowiska wewnętrznego w obszarze struktury organizacyjnej oraz w ramach mechanizmów kontroli w obszarze zapewnienia ciągłości działalności, jak też w ramach informacji i komunikacji zapewnić pisemne potwierdzenie informowania pracowników o możliwości zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami

- uregulowanie procedury przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez komendantów komisariatów specjalistycznych Policji,
- wzmocnienie nadzoru nad prowadzonymi postępowaniami skargowymi.

STRAŻ GRANICZNA

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały sformułowaniem krytycznych zaleceń pokontrolnych. Sformułowano natomiast następujące zalecenia znaczące:

Finanse publiczne

- sporządzanie raportów kasowych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- uzgadnianie w formie pisemnej sald z poszczególnymi kontrahentami na koniec roku budżetowego,
- rejestrowanie w urządzeniach ewidencyjnych i dołączanie do całości dokumentacji dokumentów wytworzonych w jednostkach lub komórkach organizacyjnych albo otrzymanych przez te jednostki.

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- szczegółowe opisywanie wykonania przedmiotu zamówienia na etapie sporządzania Opisu Przedmiotu Zamówienia i Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych i Elektrycznych ,
- realizowanie zawartych umów zgodnie z ich postanowieniami oraz stworzenie skutecznego wewnętrznego mechanizmu nadzoru nad wykonywaniem zadań przez osoby odpowiedzialne za prawidłową realizację umowy.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- wprowadzenie mechanizmu nadzoru służbowego skutkującego m. in. wykonywaniem kontroli legalności pobytu zgodnie z przepisami regulującymi ten tryb postępowania w taki sposób, by czynności kontrolne nie wykraczały poza jej zakres.

Inny obszar – ochrona przeciwpożarowa:

- opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁶⁵ i przestrzeganie terminów ich realizacji,
- prowadzenie dla wszystkich nowo zatrudnionych funkcjonariuszy i pracowników, w tym także stażystów i praktykantów oraz osób przeniesionych z innych jednostek organizacyjnych szkolenia wstępnego, z zakresu obowiązujących w jednostce organizacyjnej przepisów przeciwpożarowych.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały sformułowaniem krytycznych zaleceń pokontrolnych. Sformułowano natomiast następujące zalecenia znaczące:

Finanse publiczne

- zamieszczanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- zobowiązanie pracowników odpowiedzialnych za przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych do sporządzania protokołów z postępowań prowadzonych z wolnej ręki.

Gospodarowanie majątkiem publicznym

- zwrócenie szczególnej uwagi na właściwe wypełnianie wniosków o przyznanie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu. Po uzupełnieniu przez wnioskodawców wymaganej dokumentacji przeprowadzenie postępowania administracyjnego celem prawidłowego przyznania pomocy finansowej,
- egzekwowanie terminowego podpisywania umów na dostawę paliw,
- przestrzeganie i realizowanie zapisów w zawartych umowach, a w szczególności w zakresie napraw pojazdów oraz dostarczanego z nimi wyposażenia oraz zgłaszania usterek,

⁶⁵ Dz. U. Nr 109, poz. 719.

- podjęcie działania i zwiększenie nadzoru poprzez kontrolę wewnętrzną jednostki w zakresie rzetelnego rozpisywania kart pracy sprzętu silnikowego, w tym godzin pracy sprzętu i zużycia pobranego paliwa.

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań, dla których jednostka została powołana/utworzona

- przestrzeganie przepisów toku czynności kontrolno-rozpoznawczych,
- przeprowadzenie szkolenia dla funkcjonariuszy przeprowadzających inspekcje gotowości operacyjnej jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz ochotniczych straży pożarnych w zakresie prawidłowego wypełniania dokumentacji poinspekcyjnej,
- nakładanie w wydawanych decyzjach administracyjnych na stronę obowiązków uwzględniających usunięcie wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych,
- wzmocnienie nadzoru nad realizacją procedury dysponowania siłami jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz zabezpieczenia operacyjnego terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych przez dyżurnych operacyjnych Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego PSP.

Zarządzanie kadrami:

- wdrożenie odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej, aby przekazywać dane do jednostek nadrzędnych generujących skutki finansowe były rzetelne i zgodne z dokumentacją źródłową,
- sporządzanie i prowadzenie dokumentacji kadrowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- sporządzanie opinii służbowych w terminie do 1 roku przed wystąpieniem z wnioskiem o awans na wyższe stanowisko służbowe i awans na wyższy stopień służbowy,
- przestrzeganie terminów kolejnych badań profilaktycznych wskazanych w zaświadczeniach lekarskich,
- rzetelne i prawidłowe naliczanie i wypłacanie dodatku za służbę w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych,
- właściwe i rzetelne prowadzenie dokumentacji szkoleniowej.

Procesy legislacyjne

- opracowanie regulaminu Zakładowego Funduszy Świadczeń Socjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- uregulowanie wewnętrznym zarządzeniem kwestii dotyczących gospodarki transportowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- opracowanie procedury uruchomienia zadań operacyjnych,
- opracowanie i wprowadzenie do stosowania procedury pozwalającej na bieżące monitorowanie realizacji procesu kształcenia.

Księgowość i sprawozdawczość

- uzupełnienie ksiąg rachunkowych i doprowadzenie do ich zamknięcia,
- rozliczanie inwentaryzacji w księgach rachunkowych roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji,
- sporządzanie sprawozdania budżetowego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przestrzeganie zasad etycznych

- zastosowanie odpowiednich mechanizmów w zakresie przestrzegania zasad etyki.

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami

- dotrzymywanie terminów oraz umieszczanie w pismach odpowiednich pouczeń zgodnie z Kpa,
- ustalanie szczegółowego i wyczerpującego zakresu kontroli w programach kontroli odpowiednio do tematu i celu kontroli,
- wywieszenie informacji o dniach i godzinach przyjęć, ze wskazaniem komórki organizacyjnej lub wyznaczonych pracowników przyjmujących oraz rozpatrujących skargi i wnioski. Wywieszenie informacji o przyjmowaniu w sprawach skarg i wniosków przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej lub jego zastępcę.

Informatyzacja działalności/Bezpieczeństwo IT

- podjęcie działań organizacyjno-technicznych zmierzających do objęcia łącznością całego obszaru chronionego.

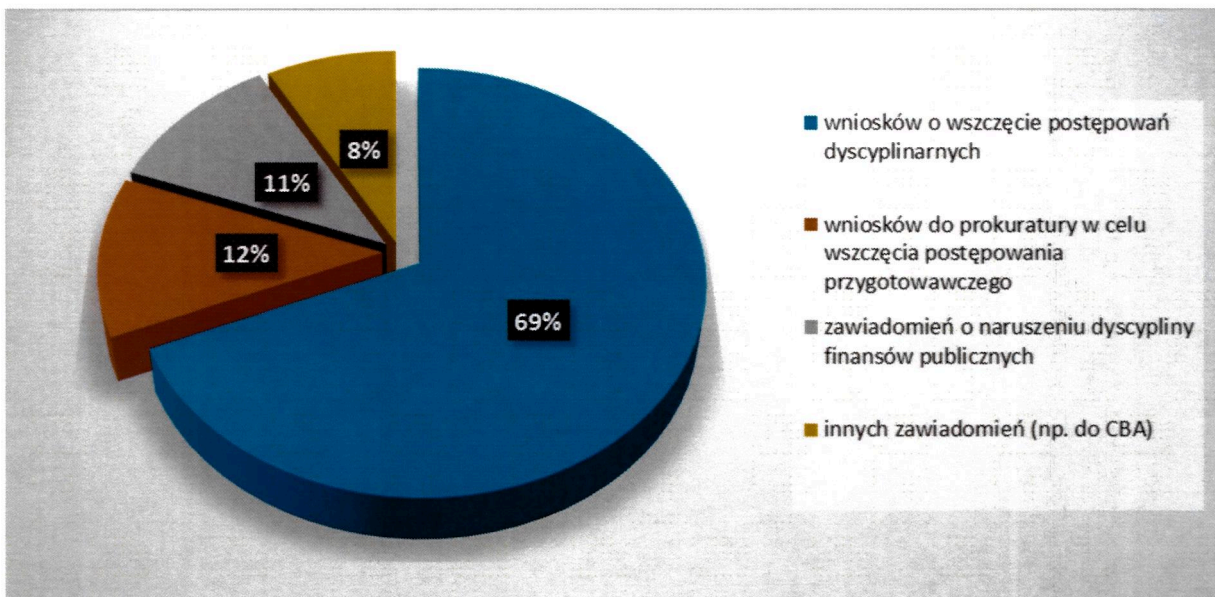
Zawiadomienia do właściwych organów i instytucji

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, jednym ze skutków kontroli jest powiadomienie wyspecjalizowanych organów ochrony państwa i prawa. Należą do nich m.in. organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w sprawach o naruszenie dyscypliny członków służby cywilnej, Prokuratura, CBA lub ABW.

Tabela nr 6. Liczba skierowanych zawiadomień w wyniku przeprowadzonych kontroli w 2016 r.

Jednostki	MSWiA	Urząd do Spraw Cudzoziemców	Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA	Zakład Emerytalno-Rentowy MSW	Policja					Straż Graniczna			PSP	BOR	Ogółem
					Policja w tym KGP	KGP	KSP/KWP	CBŚP	Szkoły Policji	Straż Graniczna ogółem	KG SG	Oddziały SG			
wniosków do prokuratury w celu wszczęcia postępowania przygotowawczego	5	0	0	0	6	2	4	0	0	0	0	0	1	0	12
wniosków o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych	0	1	0	0	65	4	55	6	0	0	0	0	1	1	68
zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych	3	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	3	0	11
innych zawiadomień (np. do CBA)	4	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	8
Ogółem	12	1	0	0	80	11	63	6	0	0	0	0	5	1	99

Wykres nr 3. Liczba skierowanych zawiadomień w wyniku przeprowadzonych kontroli w 2016 r.

Kierowane zawiadomienia dotyczyły nieprawidłowości przy:

- realizacji zadań z *Programu standaryzacji komend i komisariatów Policji na lata 2013-2015*,
- prawidłowości podejmowanych działań w związku z remontem pomieszczeń przeznaczonych na gabinet Komendanta Głównego Policji,
- udzielaniu zamówień publicznych i dotyczyły:
 - zakupu 32 transporterów – amfibijnych pojazdów gąsienicowych z przyczepą na potrzeby jednostek Państwowej Straży Pożarnej na kwotę ok. 4,9 mln zł, poprzez powołanie komisji przetargowej w składzie niezgodnym z ustawą *Prawo zamówień publicznych*;
 - uznania oferty złożonej, w postępowaniu o zamówienie publiczne pn.: *Wykonanie robót budowlanych – remontowych i modernizacyjnych w obiekcie 01 Szkoły Głównej Służby Pożarnej w Warszawie – budynek D* o wartości ok. 616 tys. zł. brutto, za najkorzystniejszą podczas, gdy wykonawca nie spełniał warunków SIWZ, a tym samym kwalifikował się do wykluczenia a jego oferta – do odrzucenia na podstawie przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*;
 - niedopełnienia obowiązków przez pracowników Ministerstwa w postaci niepodjęcia działań zmierzających do zawarcia umowy dzierżawy kanalizacji i włókien światłowodowych bezpośrednio po wygaśnięciu poprzedniej umowy dzierżawy, w wyniku, czego Ministerstwo poniosło znaczną szkodę majątkową w wysokości 244.145,82 zł brutto (śledztwo umorzono),
- działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie usług ochrony osób i mienia tj.:
 - możliwości wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej bez wymaganej przepisami prawa koncesji MSWiA,
- działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych, tj.:
 - możliwości wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych bez wymaganego wpisu do rejestru.

Skierowano również dwa zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych dotyczące przekroczenia limitów zobowiązań określonych w Planach finansowych ZOZ MSWiA w Bydgoszczy (ok. 195 tys. zł) i Olsztynie (1,3 mln zł) oraz niewykonania w terminie zobowiązań – odsetki w Olsztynie (ok. 3 mln zł).

VI. POZOSTAŁE EFEKTY KONTROLI

W wyniku kontroli przeprowadzonych przez MSWiA i jednostki nadzorowane lub podległe nastąpiła poprawa efektywności funkcjonowania kontrolowanych podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia. Wskazane przez zespoły kontrolne uchybienia/nieprawidłowości oraz zalecane sposoby ich naprawy, a także zobowiązanie kierownictwa do wzmożenia nadzoru przyczyniła się do sprawnej realizacji zadań kontrolowanych podmiotów. Z większością postępowań kontrolnych wiąże się również usprawnienie procedur wewnętrznych lub potrzeba opracowania nowych procedur/regulaminów/ instrukcji.

Poza ww. wskazanymi efektami kontroli jednostki wskazały na następujące rezultaty:

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

- realizacja działań podejmowanych w związku z uzyskaniem informacji stanowiącej podstawę uruchomienia systemu Child Alert zgodnie z obowiązującymi procedurami,
- opracowanie i wdrożenie szczegółowych zasad prowadzenia projektów badawczych, w tym określenie zasad zatrudniania i wynagradzania w odniesieniu do realizowanych projektów oraz dokumentowania czasu pracy przez osoby realizujące te projekty, co powinno przyczynić się do wyeliminowania ryzyka podwójnego finansowania tych samych zadań oraz uniknięcia konfliktu pomiędzy zadaniami wykonywanymi w ramach stosunku pracy/stosunku służbowego a zadaniami wynikającymi z projektów,
- usprawnienie działań, mających na celu przeciwdziałanie praktykom mobbingowym w jednostce kontrolowanej, zapewnienia skutecznego wsparcia psychologicznego oraz odpowiedniego przygotowania merytorycznego kadr,
- zapewnienie bezpiecznych warunków technicznych do przekazywania informacji niejawnych na potrzeby podmiotów odpowiedzialnych za reagowanie kryzysowe państwa,
- wprowadzenie mechanizmów kontroli zarządczej w zakresie zapewnienia skutecznej, efektywnej oraz prawidłowej realizacji zadań w zakresie spraw związanych z badaniem legalności nabywania przez cudzoziemców nieruchomości, udziałów i akcji oraz prowadzenia rejestrów nieruchomości, udziałów i akcji nabytych lub objętych przez cudzoziemców,
- poprawa procedur monitorowania projektów realizowanych z dofinansowaniem zagranicznym, w tym włączenie do nich bieżącego informowania kierownictwa MSWiA, co ma w konsekwencji znacznie ograniczyć ryzyko poważnych strat finansowych po stronie MSWiA związanych z brakiem realizacji zadań, jak również zwiększenie nadzoru nad realizacją umów dotyczących międzynarodowych projektów i inicjatyw,
- prawidłowe udzielanie i realizacja zamówienia publicznego, w tym rzetelne dokumentowanie realizowanych postępowań,
- zapewnienie obiektywnej i rzetelnej oceny kandydatów do pracy, będącej podstawą wyboru najlepszego kandydata do zatrudnienia w urzędzie,
- prawidłowa organizacja i warunki pracy, w szczególności zapewnienie terminowego rozpatrywania spraw wpływających do SKO lub w przypadku braku możliwości dotrzymania ustawowego terminu załatwienia sprawy, informowanie stron o niezakończonym terminie,
- prowadzenie działalności szkoleniowej zgodnie z przepisami prawa oraz gospodarnie, jak również terminowe udostępnianie informacji publicznej,
- zapewnienia prawidłowej realizacji zadań dofinansowywanych w ramach udzielanych dotacji, w tym rzetelnego prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej.

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

- finansowe rezultaty – to potencjalne koszty związane z nieprawidłowym wykonywaniem zadań, np. wydawaniem cudzoziemcom błędnych decyzji i związane z tym ewentualne koszty zasądzonych odszkodowań,
- usprawnienie nadzoru – pilną potrzebę zwiększenia nadzoru stwierdzono w obszarze ewidencjonowania dokumentów podróży w depozycie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz terminowości wydawania zaświadczeń cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową, stanowiących podstawę do wykonywania pracy na terytorium RP,
- zmiany organizacyjne – reorganizacja Wydziału Archiwum i Ewidencji Cudzoziemców, który wraz z rozszerzeniem zadań w zakresie obsługi kancelaryjnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przekształcił się w Wydział Archiwum, Ewidencji Cudzoziemców i Spraw Kancelaryjnych. W celu zwiększenia nadzoru zreorganizowany Wydział włączono w struktury nowo utworzonego Biura Dyrektora Generalnego.

POLICJA

- wprowadzenie we wszystkich garnizonach szkolenia dla policjantów Oddziałów Prewencji Policji i Nietatowych Pododdziałów Policji, w zakresie intensywności stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz sprawnego przemieszczania osób zatrzymanych do ruchomego punktu zatrzymania i innych miejsc bezpiecznych,
- zwiększenie efektywności nadzoru nad: policjantami realizującymi czynności poszukiwawcze, procesowe oraz operacyjno-rozpoznawcze, realizacją czynności związanych z zabezpieczaniem, ewidencjonowaniem i przechowywaniem dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych przez policjantów realizujących przedmiotowe czynności,
- opracowanie wewnętrznych procedur zarządzania składnikami majątkowymi,
- wprowadzenie do ewidencji pojazdów zakupionych ze środków Funduszu Wsparcia Policji,
- przeprowadzenie działań egzekwujących przestrzeganie prawa policjanta do czasu wolnego po służbie,
- zwiększenie nadzoru nad gospodarką transportową,
- poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy/służby pracowników i policjantów,
- zapewnienie skuteczności funkcjonowania struktur organizacyjnych, form i metod zarządzania oraz nadzoru służbowego,
- realizacja działań dotyczących naliczenia i wyegzekwowania należności z tytułu kar umownych (skierowano wnioski do Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa o wszczęcie postępowania przeciwko wykonawcy o zapłatę kary umownej w kwocie ok. 179.970 zł, wynikającej z realizacji umowy zawartej na wykonanie sieci elektrycznej budynku Komendy Głównej Policji),
- realizacja czynności wyjaśniających w sprawie szkody finansowej dotyczących nieuzasadnionego wydatku w kwocie ok. 2.516 zł związanego z przeniesieniem instalacji wentylacyjnej podczas rozbudowy siłowni w budynku Komendy Głównej Policji,
- zwiększenie nadzoru nad problematyką skargową, a w szczególności nad terminowością załatwiania skarg, usprawnienie procedur oraz poprawa jakości prowadzonych postępowań w sprawach skarg i wniosków,
- usprawnienie oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w kontrolowanych jednostkach,
- kreowanie właściwego wizerunku Policji,
- zapewnienie działalności zgodnie z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- poprawa jakości wykonywanych czynności służbowych.

STRAŻ GRANICZNA

- usprawnienie stosowania procedur dotyczących postępowania administracyjnego w sprawach cudzoziemców. Jednocześnie Zarząd do Spraw Cudzoziemców podjął kroki w celu wprowadzenia w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zmiany w zakresie procedowania z małoletnim bez opieki, wzmożony został nadzór nad wykonywaniem czynności służbowych,
- prowadzone są cyklicznie doskonalenia lokalne mające na celu podniesienie wiedzy funkcjonariuszy realizujących zadania ustawowe oraz zagadnienia objęte zakresem kontroli,
- podniesienie poziomu wiedzy merytorycznej funkcjonariuszy z zakresu realizacji zadań ustawowych.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Efektem każdej kontroli jest zauważalna poprawa jakości prowadzenia spraw służbowych, usprawnienie procedur oraz wzmocnienie nadzoru. W kilku przypadkach dokonano zmian struktur organizacyjnych komend, najczęściej polegających na łączeniu komórek organizacyjnych w celu zapewnienia sprawnego obiegu informacji i zwiększenia skuteczności procedur kontroli wewnętrznej. Ponadto efektem prowadzonych kontroli było podniesienie świadomości i odpowiedzialności kierowników podmiotów kontrolowanych, zaprzestanie lub korekta realizacji zadań, które prowadzone były niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Dzięki prowadzonemu doraźnie instruktażowi przez kontrolerów, w większości przypadków podejmowano próby naprawienia lub zminimalizowania skutków wykazanych nieprawidłowości, jeszcze w trakcie trwania czynności kontrolnych. Biuro Kontroli, Skarg i Wniosków KG PSP sporządzało opracowania dotyczące efektów swoich kontroli poprzez kategoryzację tematyczną występujących błędów. Wyniki kontroli w sposób uporządkowany przedstawiano na szkoleniach organizowanych w 2016 r. przez BKSiW KG PSP dla kadry z jednostek organizacyjnych PSP realizującej zadania: kontrolne, z obszaru skarg i wniosków oraz archiwalne.

Dodatkowo wskazać należy, że na stronie internetowej KG PSP w zakładce Sprawy wewnętrzne na bieżąco aktualizowano informacje dotyczące działalności kontrolnej, w tym opracowania tematyczne, okresowe analizy oraz materiały instruktażowe dla kontrolerów.

Uzyskanie podstawowego efektu kontroli, jakim jest poprawa funkcjonowania struktur PSP w 2016 r., osiągnięto poprzez:

- zaktualizowanie wiedzy kadry kierowniczej PSP na temat obszarów, w których istnieje podwyższone ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- wskazanie potrzeby zwiększenia nadzoru ze strony kierownictwa jednostek organizacyjnych PSP w zakresie kontrolowanej tematyki,
- poprawę jakości programów kontroli, w tym mierników opracowywanych do kontroli,
- umieszczanie odpowiednich informacji na stronie internetowej KG PSP w zakładce *Sprawy wewnętrzne*, wskazujących właściwe kierunki działania.

Dane o działalności kontrolnej w PSP zamieszczono w Biuletynie Informacyjnym PSP oraz uwzględniono w propozycjach tematów do rocznego planu kontroli. Po zakończeniu cyklu kontroli prowadzonych w bieżącym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, wg ewentualnych potrzeb zostaną sporządzone opracowania podsumowujące działalność kontrolną (w formie: zestawień, prezentacji, informacji itp.) dla potrzeb: Komendanta Głównego PSP, właściwych biur KG PSP i jednostek organizacyjnych PSP, sprawozdawczości oraz narad i szkoleń doskonalących.

VII. WNIOSKI I UWAGI DOTYCZĄCE ORGANIZACJI CZYNNOŚCI KONTROLNYCH I SPRAWOZDAWCZOŚCI ORAZ PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Rok 2016 r. był rokiem zmian organizacyjnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji – poprzez wdrożenie przez nowe kierownictwo Departamentu Kontroli i Nadzoru działań usprawniających procedurę przygotowania i realizacji kontroli poprawie uległo wykonanie Planu kontroli MSWiA. Wprowadzone zmiany organizacyjne polegające na likwidacji Wydziału Analiz i Programowania Kontroli doprowadziły do przesunięcia pracowników do działań kontrolnych i zintensyfikowania działań kontrolnych. Wdrożono również elektroniczny system działalności kontrolnej (rejestr upoważnień, rejestr kontroli i rejestr dot. monitoringu zaleceń pokontrolnych).

W 2016 r. Departament Kontroli i Nadzoru podjął współpracę z Centrum Oceny Administracji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, której celem było rozszerzenie zakresu informacyjnego formularza *Sprawozdania z działalności kontrolnej prowadzonej przez Ministerstwa i Urzędy Wojewódzkie w 2016 r.*, o informacje dotyczące kontroli realizowanych przez urzędy wojewódzkie obejmujących działania administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dotychczas (tj. do sprawozdań za 2015 r. łącznie), w celu sporządzenia sprawozdania z działalności kontrolnej resortu, DKiN MSWiA występowało do urzędów wojewódzkich o stosowne informacje, w wyniku czego urzędy wojewódzkie zobowiązane były przekazać informacje z prowadzonej działalności kontrolnej zarówno do KPRM, jak i do MSWiA. W wyniku wprowadzonych zmian urzędy wojewódzkie za 2016 r. sporządziły jedno łączne sprawozdanie z działalności kontrolnej dla KPRM i MSWiA.

W celu wprowadzenia jednolitego systemu sprawozdawczości Departament Kontroli i Nadzoru planuje zmianę systemu sprawozdawczego polegającą na wprowadzeniu jednolitego formularza sprawozdawczego dla resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Dodatkowo planowane jest wdrożenie systemu cyklicznego przekazywania informacji (zestawień w formie tabelarycznej) z kontroli przeprowadzonych przez organy jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w zamian przesyłania kopii wystąpień pokontrolnych oraz sprawozdań z przeprowadzonych kontroli. Obowiązek przesyłania do MSWiA wyników kontroli wynika z decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie *wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych*⁶⁶. Ministerstwo podjęło prace legislacyjne nad zmianą ww. decyzji Nr 65 – w 2016 r. Departament Kontroli i Nadzoru wystąpił do organów i jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o przekazanie ewentualnych uwag do dotychczasowych rozwiązań i propozycji, które powinny zostać uwzględnione w nowych wytycznych dotyczących do przeprowadzanych kontroli.

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Urząd postuluje, aby określić nazewnictwo oraz system skali ocen, który powinien zostać przyjęty i stosowany we wszystkich jednostkach kontrolujących resortu spraw wewnętrznych i administracji w trakcie prowadzonych kontroli.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

- protokoły z nadzoru sanitarnego w większości przypadków są sporządzane prawidłowo, na właściwym poziomie merytorycznym dokumentują zakresy zagadnień kontrolowanych,

⁶⁶ Dz. Urz. MSW z 2012 r. poz. 43, z późn. zm.

- Inspektorzy organizują i wykonują pracę oraz sprawują nadzór nad pracownikami Zespołu w sposób prawidłowy,
- kontrole wykazywały ogólnie dobrą znajomość obowiązujących przepisów prawnych i najczęściej prawidłowe stosowanie ich w działalności realizowanej zarówno przez Inspektora jak i przez pracowników,
- wszystkie uchybienia stwierdzone w działalności jednostek kontrolowanych wykorzystywane były do doskonalenia systemu prowadzenia kontroli sanitarnych w nadzorowanych obiektach oraz do opracowywania wytycznych dla pracowników. W wyniku przeprowadzonych kontroli zostanie wdrożony pełniejszy nadzór nad wnikliwym wdrażaniem przez Państwowych Inspektorów Sanitarnych MSW wszystkich decyzji wydanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego MSW,
- działalność Zespołu Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSW na obszarze województwa: zachodniopomorskiego oraz świętokrzyskiego oceniono dobrze.

Każdy z podmiotów kontrolowanych w ramach kontroli kompleksowych po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego przedstawił w formie pisemnej sposób usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Sprawdzenie wdrożenia zaleceń pokontrolnych będzie przedmiotem kolejnych kontroli planowanych w cyklu 4 letnim.

ZAKŁAD EMERYTALNO-RENTOWY MSW

Zakład postuluje, aby odstąpić od obowiązku wynikającego z § 48 ust. 2 decyzji Nr 65 MSW dot. przekazywania kopii wystąpień pokontrolnych i zastąpienie go obowiązkiem cyklicznego przekazywania informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli.

POLICJA

W 2016 r. wszystkie wydziały kontroli komend wojewódzkich oraz Komenda Stołeczna Policji realizowały postępowania kontrolne w oparciu o wprowadzone *programy zapewnienia jakości kontroli*, w których obok szczegółowych procedur kontroli zostały wskazane wzory dokumentów niezbędnych do przygotowywania, jak i prowadzenia czynności kontrolnych.

Jednocześnie w wyniku ujawnionych uchybień i nieprawidłowości w skontrolowanych obszarach, kierowano pisma, które miały na celu poinformowanie kierowników jednostek organizacyjnych Policji o możliwości wystąpienia podobnych nieprawidłowości w kierowanych przez nich jednostkach oraz podjęcie ewentualnych działań zapobiegawczych, mających na celu niedopuszczenie do ich powstania.

W Wydziale Kontroli CBŚP obowiązuje II edycja *Programu zapewnienia jakości kontroli prowadzonej w komórkach organizacyjnych Centralnego Biura Śledczego Policji*. Integralną częścią dokumentu są – opracowane na potrzeby prowadzenia kontroli wewnętrznej – procedury (wraz z algorytmami oraz wzorami druków):

- nadzoru nad kontrolą wewnętrzną,
- planowania kontroli,
- prowadzenia kontroli wewnętrznej,
- doboru kontrolerów,
- rozwoju zawodowego kontrolerów,
- oceny działalności kontrolnej.

Omawiany program znacząco przyczynił się do ujednoczenia dokumentacji wykorzystywanej w procesie kontrolnym, usprawnienia pracy kontrolerów oraz nadzoru nad czynnościami kontrolnymi.

Wspomnieć należy również, że w oparciu o stanowisko Biura Kontroli KGP w zakresie wdrożenia i stosowania przez komórki do spraw kontroli szkół Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz CBŚP zaleceń *Standardów kontroli w administracji rządowej*, Komendant Szkoły Policji w Słupsku zalecił

rozpoczęcie prac związanych z implementacją standardów oraz opracowanie i wdrożenie *Programu zapewnienia jakości kontroli*. Program ten został wdrożony do stosowania w Szkole decyzją Nr 57/2016 Komendanta Szkoły Policji w Słupsku z 14 listopada 2016 r. Program został opracowany zgodnie ze wskazówkami metodologicznymi Biura Kontroli KGP i w oparciu o wzorzec programu opracowany podczas odprawy szkoleniowej przedstawicieli Wydziału Analiz Biura Kontroli KGP, komórek ds. kontroli szkół Policji, WSPol oraz Centralnego Biura Śledczego Policji. Wprowadzenie programu umożliwiło ujednolicenie dotychczasowej praktyki i uporządkowanie działań w obszarze realizacji kontroli wewnętrznych.

Z dniem 19 października 2016 r. wdrożono do stosowania *Program zapewnienia jakości kontroli prowadzonej w komórkach organizacyjnych Centrum Szkolenia Policji w Legionowie*, mający na celu realizowanie zadań kontrolnych w sposób zapewniający wystandaryzowane oraz profesjonalne postępowanie kontrolerów, a także podniesienie jakości z jednoczesną optymalizacją procesów kontroli zmierzających do poprawy funkcjonowania Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

STRAŻ GRANICZNA

Od sierpnia 2014 r. obowiązuje w Biurze Kontroli KG SG *Program Zapewnienia Jakości* (dalej: *Program*). *Program* daje rękojmię optymalizacji procesu kontroli w sposób umożliwiający wsparcie działań kontrolnych zmierzających do poprawy funkcjonowania organizacji oraz zapewnienie zgodności działalności kontrolnej Biura Kontroli z obowiązującymi przepisami i standardami. *Program* wprowadził działania porządkujące w obszarze dokumentów wytwarzanych w procesie kontrolnym. W celu optymalizacji procesu kontroli oraz zapewnienia prawidłowości sporządzanej dokumentacji opracowano i wdrożono wzory dokumentów stosowanych w kontroli stanowiące, załączniki do *Programu*. Określono i wprowadzono do realizacji misję („dostarczanie kierownictwu Straży Granicznej rzetelnych, kompletnych oraz obiektywnych informacji w celu wspomagania procesów zarządzania oraz usprawniania funkcjonowania formacji”) i wizję Biura Kontroli („komórka do spraw kontroli Komendanta Głównego Straży Granicznej jako źródło rzetelnych, obiektywnych i miarodajnych raportów oczekiwanych przez kierownictwo, funkcjonariuszy i pracowników formacji oraz środowisko zewnętrzne”).

Jako przykłady dobrych praktyk w postępowaniu kontrolnym można wskazać następujące działania:

1. w trakcie realizacji czynności kontrolnych zadania wykonywane są z poszanowaniem praw kontrolowanego i w sposób możliwie niezakłócający funkcjonowania podmiotu kontrolowanego, np. w przypadku potrzeby uzyskania wyjaśnień przed skierowaniem takiego żądania kontrolerzy starają się ustalać terminy, które umożliwią rzetelne ich przygotowanie bez uszczerbku dla bieżącego funkcjonowania podmiotu kontrolowanego,
2. w celu ograniczenia kosztów kontroli (dojazdy, delegacje), podejmuje się poza siedzibą podmiotu dokonującego kontroli jedynie niezbędne czynności. Pozostałe czynności wykonywane są w oparciu o przesłaną dokumentację w siedzibie podmiotu kontrolującego,
3. w celu bieżącego monitorowania wykonywania rocznego planu kontroli prowadzony jest w Biurze Kontroli Komendy Głównej SG plan operacyjny,
4. planowanie i realizacja czynności kontrolnych uwzględnia łączenie poszczególnych kontroli w sensie organizacyjnym i logistycznym (kontrole w tym samym podmiocie). Pozwala to na ograniczanie kosztów działalności kontrolnej oraz jej uciążliwości (czynności kontrolne przeprowadza się w tym samym okresie, a nie w kilku, jak w przypadku ich odrębnej realizacji),
5. stosowanie kwestionariusza oceny kontrolerów,
6. przebieg i wynik czynności kontrolnych jest dokumentowany w formie pisemnej, np. notatek z ustaleń kontroli. Rozwiązanie to umożliwia łączne ujęcie danego zagadnienia i pozwala na etapie sporządzania projektu wystąpienia pokontrolnego korzystać i odwoływać się nie do poszczególnych spraw, lecz do kompleksowo zebranego materiału dowodowego,

7. zastosowanie mają wprowadzone do stosowania decyzje Dyrektora Biura Kontroli Komendy Głównej SG:
 - decyzja Nr 5/Dec/II/2015 w sprawie wprowadzenia arkusza szkoleń lokalnych w Inspektoracie Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej,
 - decyzja Nr 28/Dec/II/2015 w sprawie wprowadzenia do użytkowania "Rejestru Inicjatyw Prawodawczych Pionu Kontroli Straży Granicznej",
 - decyzja Nr 72/Dec/II/2015 w sprawie ewidencji kontroli zewnętrznych realizowanych w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej,
 - decyzja Nr 73/Dec/II/2015 w sprawie ewidencji kontroli Inspektoratu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej,
8. opracowano i wdrożono z dniem 09.02.2016 r. „PORADNIK KONTROLOWANEGO”.

Nadmienić należy, że w zakresie upubliczniania wyników kontroli w Biuletynie Informacji Publicznej przez jednostki organizacyjne SG, prowadzona jest jednolita praktyka w oparciu o decyzję Nr 108 Komendanta Głównego Straży Granicznej z 27 czerwca 2013 r. w sprawie udostępniania informacji publicznej przez Straż Graniczną⁶⁷.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Wzrost znaczenia kontroli oraz wymagań wobec osób realizujących te zadania generują potrzebę profesjonalizacji działań. Przyjmowane są informacje z komend wojewódzkich PSP postulujące utworzenie samodzielnych, wyspecjalizowanych komórek/stanowisk pracy właściwych do spraw kontroli. Wprowadzenie nowych rozwiązań i jakości działań w dziedzinie kontroli będzie uwarunkowane możliwymi zmianami przepisów dotyczących ramowej organizacji komend PSP skutkującymi zwiększeniem stanów etatowych komend poprzez zatrudnienie osób zajmujących się wyłącznie zadaniami kontroli.

W 2016 r. utrzymująca się fluktuacja pracowników realizujących kontrole w podległych lub nadzorowanych jednostkach PSP, wymiana kadry docelowo włączanej do działań kontrolnych wymusza stałą potrzebę prowadzenia doskonalenia zawodowego kontrolerów. Biuro Kontroli, Skarg i Wniosków KG PSP w ramach corocznego cyklu przedsięwzięć szkoleniowych zorganizowało doskonalenie zawodowe kadry nadzorującej i realizującej zadania kontrolne w: komendach wojewódzkich PSP, CS PSP, szkołach aspirantów PSP i CMP nt. *Prowadzenie działalności kontrolnej oraz realizacja zadań w zakresie skarg i wniosków*. W szkoleniu uczestniczyło 45 osób.

W celu sprawnego jednolitego i przejrzystego opracowania sprawozdania z działalności kontrolnej wskazanym byłoby przygotowanie elektronicznego wzorca sprawozdania (np. w formie tabeli w programie Excel), zawierającego standardowe, stałe pola do wypełnienia, z możliwością rozbudowy i poszerzania o problematykę istotną w danym roku. Wzorzec taki, może w istotny sposób determinować tryb gromadzenia i przygotowywania danych niezbędnych do sprawozdania – np. każdorazowo po przeprowadzeniu kontroli. Pozwoliłoby to na systematyczne (przez cały rok) opracowywanie danych do sprawozdania oraz na przeprowadzanie własnych analiz na ich podstawie – byłyby to dane porównywalne, ujęte i zdefiniowane w jednolity sposób. Ponadto wskazanym byłoby opracowanie jednolitych wzorów dokumentów dotyczących czynności kontrolnych obowiązujących w resorcie.

⁶⁷ Dz. Urz. KGSG poz. 54, z późn. zm.

VIII. PODSUMOWANIE

W 2016 r. MSWiA oraz jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- przeprowadziły łącznie 1.719 kontroli (1.397 planowanych i 322 pozaplanowe);
- skontrolowały łącznie 1683 podmioty;
- 33% kontroli zakończonych było ocenami pozytywnymi, 58% - ocenami pozytywnymi z nieprawidłowościami i uchybieniami, 9% - ocenami negatywnymi;
- w wyniku kontroli sformułowały 89 zaleceń kluczowych i 653 zaleceń znaczących;
- w wyniku kontroli skierowały 99 zawiadomień do właściwych organów:
 - ✓ 12 wniosków do prokuratury w celu wszczęcia postępowania przygotowawczego;
 - ✓ 11 zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych;
 - ✓ 68 wniosków o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych;
 - ✓ 8 innych zawiadomień (np. do CBA).

W wyniku kontroli przeprowadzonych przez MSWiA i jednostki nadzorowane lub podległe nastąpiła poprawa efektywności funkcjonowania kontrolowanych podmiotów, w obszarach kontrolowanych w których stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia. Efektem każdej kontroli jest zauważalna poprawa jakości prowadzenia spraw służbowych, usprawnienie procedur oraz wzmocnienie nadzoru. W kilku przypadkach dokonano zmian struktur organizacyjnych jednostek w celu zapewnienia sprawnego obiegu informacji i zwiększenia skuteczności działań. Ponadto efektem prowadzonych kontroli było podniesienie świadomości i odpowiedzialności kierowników podmiotów kontrolowanych, zaprzestanie lub korekta realizacji zadań, które prowadzone były niezgodnie z obowiązującymi przepisami.

B. URZĘDY WOJEWÓDZKIE

I. WSTĘP

W 2016 r. Centrum Oceny Administracji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Departament Kontroli i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji podjęły współpracę, której efektem było rozszerzenie zakresu informacyjnego formularza Sprawozdanie z działalności kontrolnej prowadzonej przez Ministerstwa i Urzędy Wojewódzkie w 2016 r., o informacje dotyczące kontroli realizowanych przez urzędy wojewódzkie (dalej UW) obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji⁶⁸. W wyniku wprowadzonych zmian urzędy wojewódzkie za 2016 r. sporządziły jedno łączne sprawozdanie z działalności kontrolnej dla KPRM i MSWiA.

Poniższe informacje uzyskane zostały z ww. formularza dotyczącego kontroli realizowanych przez urzędy wojewódzkie obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

II. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

Najistotniejsze akty prawne dla urzędów wojewódzkich, inne niż ustawa o kontroli w administracji rządowej, które regulują podstawę prowadzenia kontroli, to:

- ustawa z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁶⁹;
- ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
- ustawa z 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych⁷⁰;
- ustawa z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska;
- ustawa z 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych⁷¹;
- ustawa z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego⁷²;
- ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷³;
- ustawa z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁷⁴,
- ustawa z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego⁷⁵;
- rozporządzenie Rady Ministrów z 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin⁷⁶.

III. ORGANIZACJA KOMÓREK REALIZUJĄCYCH CZYNNOŚCI KONTROLNE

Organizacja komórek kontrolnych w urzędach wojewódzkich określona jest w regulaminach organizacyjnych urzędów, ustalonych przez wojewodów w formie zarządzeń, zgodnie z art. 16 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁷⁷.

⁶⁸ Administracja publiczna, sprawy wewnętrzne, wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.

⁶⁹ Dz.U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.

⁷⁰ Dz.U. z 2015 r. poz. 2139 z późn. zm.

⁷¹ Dz.U. z 2016 r. poz. 391 z późn. zm.

⁷² Dz.U. z 2016 r. poz. 2064.

⁷³ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.

⁷⁴ Dz.U. z 2016 r. poz. 722 z późn. zm. – adres promulgacyjny obowiązujący na dzień sporządzania Sprawozdań przez UW [w chwili obecnej: Dz.U. z 2017 r. poz. 657].

⁷⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 283 z późn. zm.

⁷⁶ Dz.U. Nr 96, poz. 850.

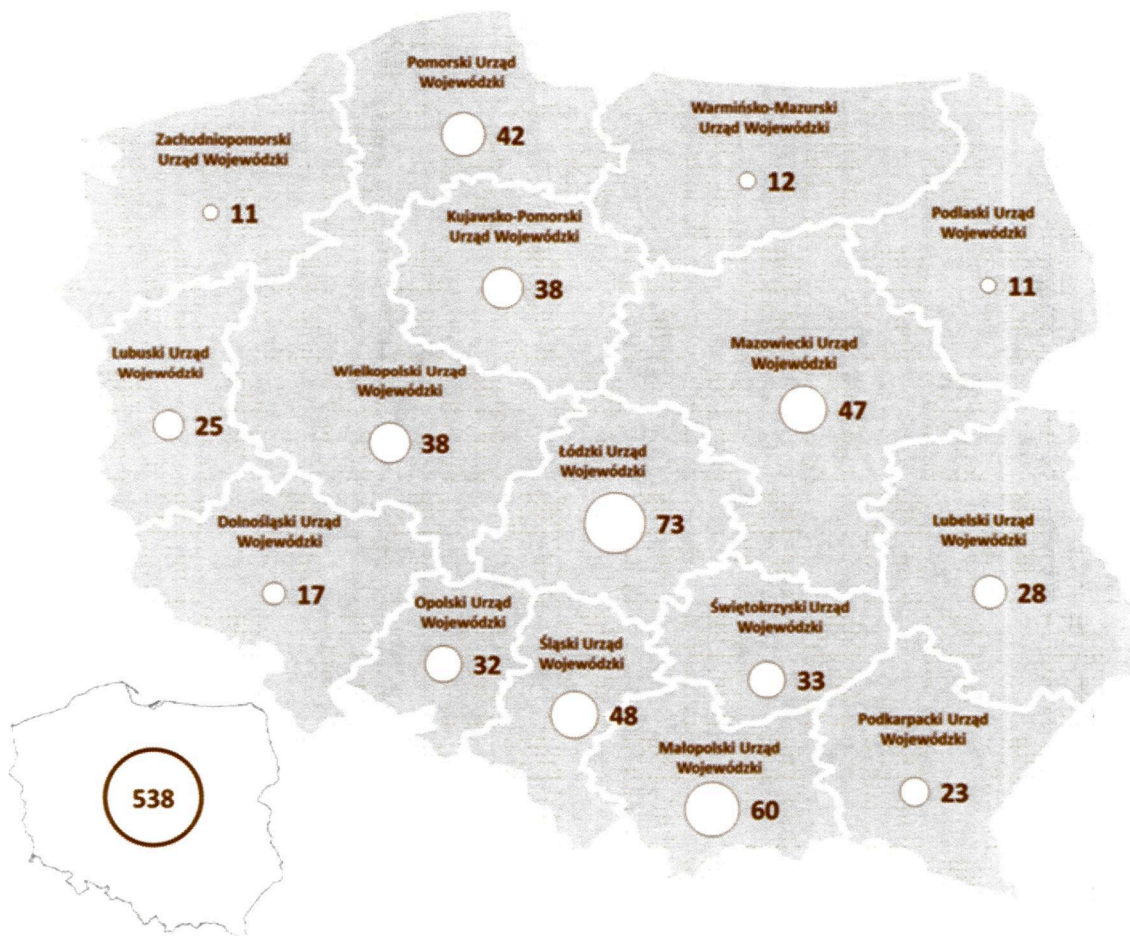
⁷⁷ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.

łącznie w kontrole z zakresu właściwości MSWiA w urzędach wojewódzkich w 2016 r. zaangażowane było 538 osób (etatów)⁷⁸, w tym:

- 126 osób (etatów) nadzorujących kontrolę⁷⁹;
- 401 (etatów) kontrolerów⁸⁰;
- 11 pracowników (etatów), biorących udział w kontrolach w inny sposób⁸¹.

Szczegółowe informacje na temat liczby osób (etatów) zaangażowanych w kontrole przeprowadzone przez poszczególne urzędy wojewódzkie w 2016 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 1. Liczba osób (etatów) zaangażowanych w kontrole przeprowadzone przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

⁷⁸ Zgodnie z pkt 1 zamieszczonym w Uwagach odnośnie do pkt IV.1. Sprawozdania liczbę osób należało podać według stanu zatrudnienia na 31 grudnia 2016 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych (np. jedna osoba na pół etatu to 0,5).

⁷⁹ Osoby nadzorujące kontrolę – tj. kierownictwo komórek prowadzących kontrole (np. dyrektorzy i naczelnicy).

⁸⁰ Kontrolerzy – pracownicy, którzy w ramach swoich bieżących obowiązków bezpośrednio biorą udział w czynnościach kontrolnych, w tym kierownicy i koordynatorzy kontroli (nie dotyczy osób pełniących funkcje kierownicze w komórce tj. naczelników i dyrektorów).

⁸¹ Pracownicy, biorący udział w kontrolach w inny sposób, tj. wspierają lub asystują ale nie są kontrolerami (wsparcie merytoryczne) oraz obsługa administracyjna (np. obsługa techniczna lub stanowisko radcy prawnego w komórce).

IV. STATYSTYKA KONTROLI

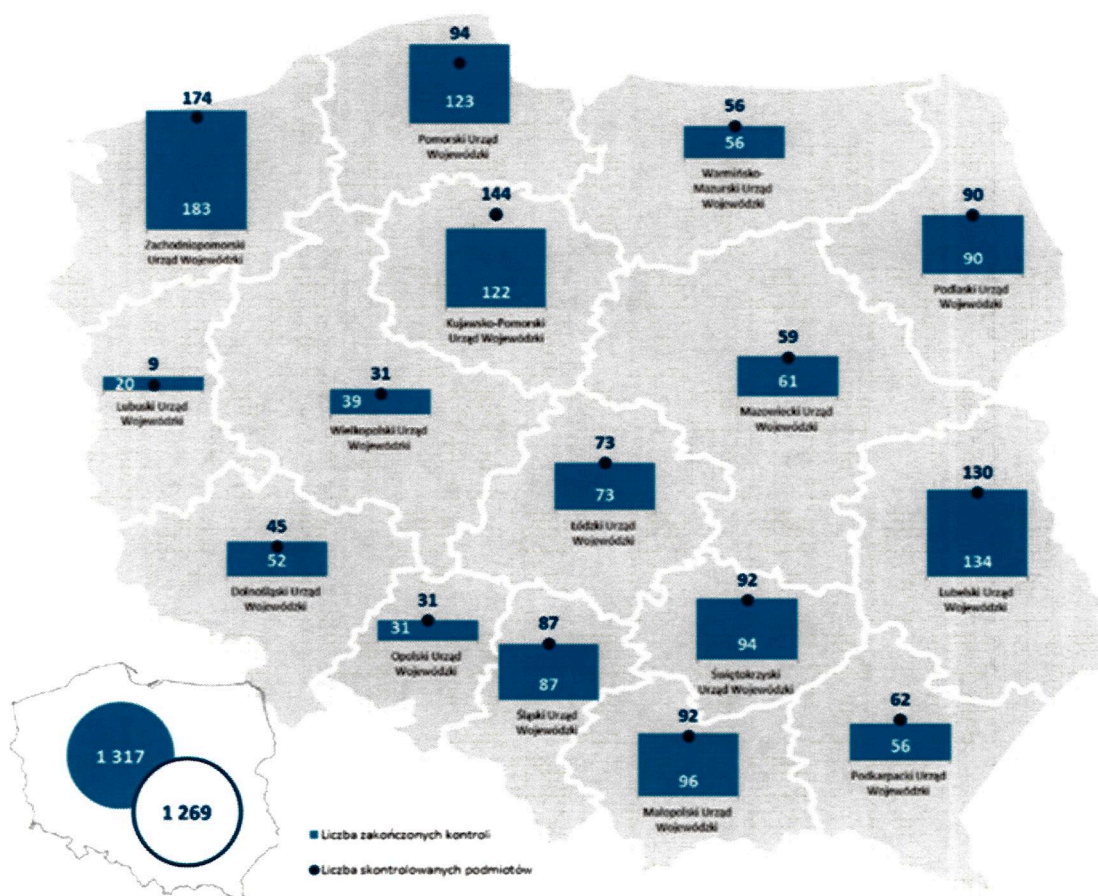
Urzędy wojewódzkie w 2016 r. przeprowadziły łącznie **1.317** kontroli w **1.269** podmiotach. Najwięcej kontroli w 2016 r. z zakresu właściwości MSWiA przeprowadziły: Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki (183 kontrole); Lubelski Urząd Wojewódzki (134 kontrole); Pomorski Urząd Wojewódzki (123 kontrole) oraz Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki (122 kontrole).

Syntetyczne informacje na temat liczby zakończonych kontroli przeprowadzonych przez poszczególne urzędy wojewódzkie w 2016 r.; liczby skontrolowanych podmiotów; liczby osób (etatów) zaangażowanych w UW w 2016 r. w kontrole z zakresu właściwości rzeczowej Ministra SWiA oraz informacje na temat liczby zawiadomień skierowanych przez poszczególne UW w 2016 r. do właściwych organów przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Syntetyczne informacje na temat kontroli przeprowadzonych przez poszczególne urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Urząd Wojewódzki	Liczba zakończonych kontroli przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji <i>mając na uwadze wynik kontroli</i>				Liczba osób (etatów) zaangażowanych w kontrole obejmujące działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA	Liczba zakończonych kontroli przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. do właściwych organów dotyczących kontroli w działach administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji						
	Liczba zakończonych kontroli przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji											
	Ogółem	pozytywna	pozytywna z uchybieniami	pozytywna z nieprawidłowymi ocenami			negatywna					
					Liczba skontrolowanych podmiotów przez UW w 2016 r.		A)	B)	C)	D)	E)	F)
Lubuski Urząd Wojewódzki	20	2	10	7	1	9	0	0	0	0	0	0
Opolski Urząd Wojewódzki	31	14	11	6	0	31	0	0	0	0	0	0
Wielkopolski Urząd Wojewódzki	39	5	6	24	4	31	0	0	0	0	0	0
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	52	12	4	24	12	45	0	0	0	0	0	0
Podkarpacki Urząd Wojewódzki	56	42	12	0	2	62	1	0	1	0	0	0
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki	56	23	13	18	2	56	1	0	0	0	0	1
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	61	14	21	22	4	59	1	0	1	0	0	0
Łódzki Urząd Wojewódzki	73	45	12	14	2	73	1	0	0	0	1	0
Śląski Urząd Wojewódzki	87	61	2	16	8	87	1	0	1	0	0	0
Podlaski Urząd Wojewódzki	90	65	20	3	2	90	0	0	0	0	0	0
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	94	67	10	12	5	92	0	0	0	0	0	0
Małopolski Urząd Wojewódzki	96	2	77	16	1	92	0	0	0	0	0	0
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	122	54	45	22	1	144	0	0	0	0	0	0
Pomorski Urząd Wojewódzki	123	80	19	17	7	94	0	0	0	0	0	0
Lubelski Urząd Wojewódzki	134	118	15	0	1	130	0	0	0	0	0	0
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki	183	49	21	112	1	174	0	0	0	0	0	0
Razem	1.317	653	298	313	53	1.269	5	0	3	0	1	1

Wykres nr 2. Liczba kontroli i liczba skontrolowanych podmiotów ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

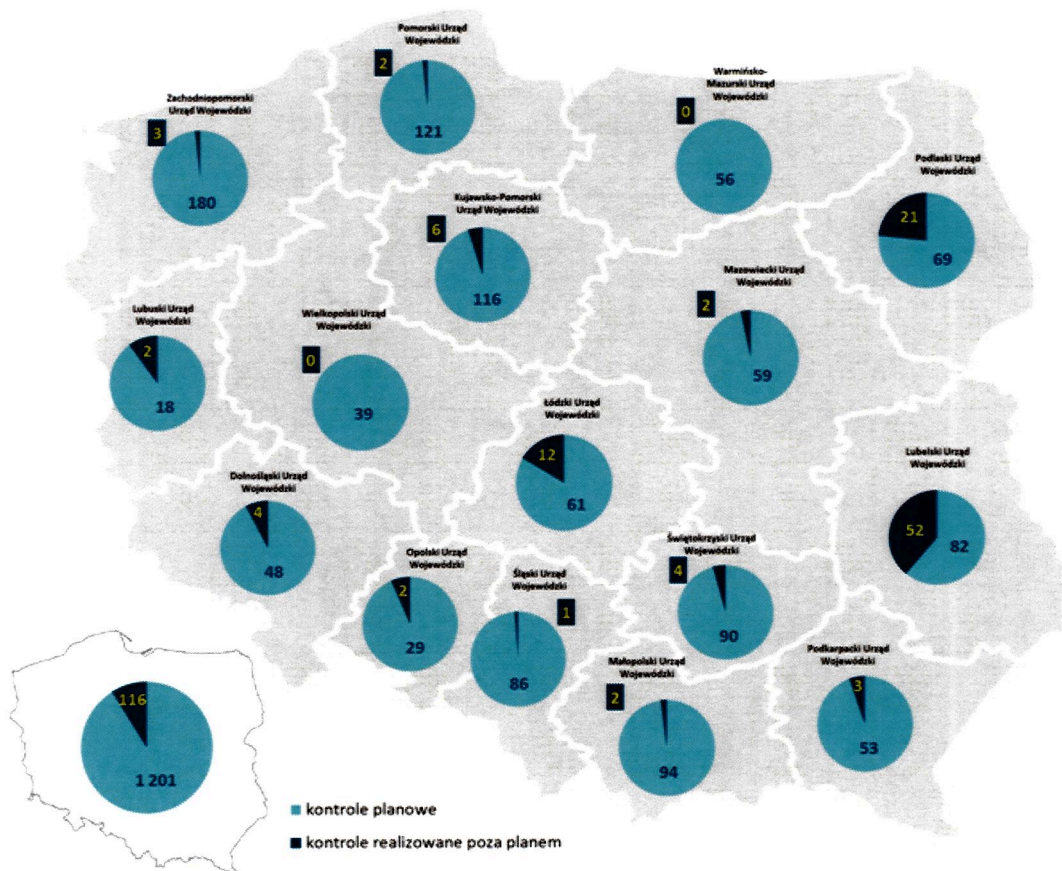
Według danych urzędów wojewódzkich w 2016 r. z zakresu właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ogółem przeprowadzono **1.201** kontroli planowych, co stanowi **91%** ogólnej liczby kontroli przeprowadzonych przez Urzędy Wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Kontroli realizowanych poza planem było **116** (9%).

Najwięcej kontroli z zakresu właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji realizowanych w 2016 r. poza planem było w: Lubelskim UW (52 kontrole); Podlaskim UW (21 kontrole) oraz Łódzkim UW (12 kontrole).

Tabela nr 2. Liczba zakończonych kontroli planowych i poza planem – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Urząd Wojewódzki [w porządku malejącym według liczby zakończonych kontroli ogółem]	Liczba zakończonych kontroli przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWIA		
	Ogółem	w tym	
		kontrole planowe	kontrole realizowane poza planem
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki	183	180	3
Lubelski Urząd Wojewódzki	134	82	52
Pomorski Urząd Wojewódzki	123	121	2
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	122	116	6
Małopolski Urząd Wojewódzki	96	94	2
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	94	90	4
Podlaski Urząd Wojewódzki	90	69	21
Śląski Urząd Wojewódzki	87	86	1
Łódzki Urząd Wojewódzki	73	61	12
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	61	59	2
Podkarpacki Urząd Wojewódzki	56	53	3
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki	56	56	0
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	52	48	4
Wielkopolski Urząd Wojewódzki	39	39	0
Opolski Urząd Wojewódzki	31	29	2
Lubuski Urząd Wojewódzki	20	18	2
Razem	1317	1201	116

Wykres nr 3. Liczba zakończonych kontroli planowych i poza planem – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

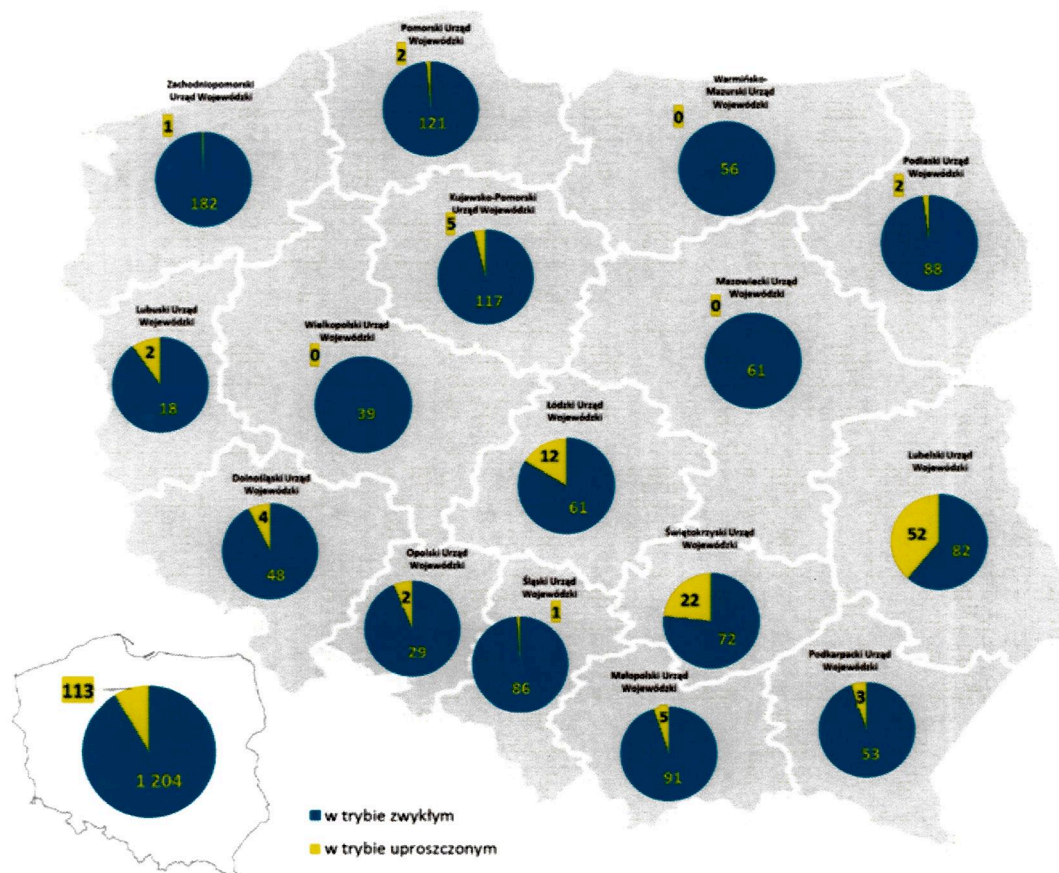
Jeżeli za kryterium klasyfikacji kontroli przeprowadzonych przez UW w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przyjmujemy tryb kontroli, to według danych urzędów wojewódzkich w 2016 r. kontroli w trybie zwykłym ogółem przeprowadzono **1.204**, co stanowi **91%** ogólnej liczby kontroli przeprowadzonych przez UW w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Kontroli realizowanych w trybie uproszczonym było **113 (9%)**.

Najwięcej kontroli z zakresu właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji realizowanych w 2016 r. w trybie uproszczonym było w: Lubelskim UW (52 kontrole); Świętokrzyskim UW (22 kontrole) oraz Łódzkim UW (12 kontrole).

Tabela nr 3. Liczba zakończonych kontroli realizowanych w trybie zwykłym oraz w trybie uproszczonym – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Urząd Wojewódzki [w porządku malejącym według liczby zakończonych kontroli ogółem]	Liczba zakończonych kontroli przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWIA		
	Ogółem	w tym	
		w trybie zwykłym	w trybie uproszczonym
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki	183	182	1
Lubelski Urząd Wojewódzki	134	82	52
Pomorski Urząd Wojewódzki	123	121	2
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	122	117	5
Małopolski Urząd Wojewódzki	96	91	5
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	94	72	22
Podlaski Urząd Wojewódzki	90	88	2
Śląski Urząd Wojewódzki	87	86	1
Łódzki Urząd Wojewódzki	73	61	12
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	61	61	0
Podkarpacki Urząd Wojewódzki	56	53	3
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki	56	56	0
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	52	48	4
Wielkopolski Urząd Wojewódzki	39	39	0
Opolski Urząd Wojewódzki	31	29	2
Lubuski Urząd Wojewódzki	20	18	2
Razem	1 317	1 204	113

Wykres nr 4. Liczba zakończonych kontroli realizowanych w trybie zwykłym oraz w trybie uproszczonym – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Według danych urzędów wojewódzkich w 2016 r. średni czas trwania kontroli liczony w dniach roboczych zawierał się w przedziale od **18 dni** (Opolski Urząd Wojewódzki oraz Pomorski Urząd Wojewódzki) do **130 dni** (Lubuski Urząd Wojewódzki)⁸².

W kontrolach przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji najczęściej kontrolowanymi obszarami były:

- wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona (**763** kontrole dotyczyło tego obszaru, co stanowi **58%** wszystkich kontroli);
- finanse publiczne (**250** kontroli; **19%** wszystkich kontroli);
- działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami (**240** kontroli; **18%** wszystkich kontroli).

⁸² Średni czas trwania kontroli w dniach roboczych w pozostałych urzędach wojewódzkich był następujący [dane UW podano w kolejności alfabetycznej]: Dolnośląski Urząd Wojewódzki: **23 dni**; Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki: **52 dni**; Lubelski Urząd Wojewódzki: **27 dni**; Łódzki Urząd Wojewódzki: **47 dni**; Małopolski Urząd Wojewódzki: **22 dni**; Mazowiecki Urząd Wojewódzki: **92 dni**; Podkarpacki Urząd Wojewódzki: **20 dni**; Podlaski Urząd Wojewódzki: **28 dni**; Śląski Urząd Wojewódzki: **37 dni**; Świętokrzyski Urząd Wojewódzki: **24 dni**; Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki: **39 dni**; Wielkopolski Urząd Wojewódzki: **41 dni**; Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki: **46 dni**.

Tabela nr 4. Liczba zakończonych kontroli ze względu na obszary działalności będące przedmiotem kontroli – ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Obszary działalności kontrolnej	Liczba zakończonych kontroli przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA ze względu na obszar będący przedmiotem kontroli w poszczególnych urzędach wojewódzkich																
	Ogółem	Dolnośląski Urząd Wojewódzki	Kujawsko- Pomorski Urząd Wojewódzki	Lubelski Urząd Wojewódzki	Lubuski Urząd Wojewódzki	Łódzki Urząd Wojewódzki	Małopolski Urząd Wojewódzki	Mazowiecki Urząd Wojewódzki	Opolski Urząd Wojewódzki	Podkarpacki Urząd Wojewódzki	Podlaski Urząd Wojewódzki	Pomorski Urząd Wojewódzki	Śląski Urząd Wojewódzki	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	Warmińsko- Mazurski Urząd Wojewódzki	Wielkopolski Urząd Wojewódzki	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
A. Finanse publiczne.	250	16	10	50	41	5	17	13	6	23	6	0	24	28	9	0	2
B. Gospodarowanie majątkiem publicznym.	24	0	2	0	2	5	6	0	0	1	4	0	0	0	4	0	0
C. Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona.	763	13	103	73	26	21	78	10	19	59	51	121	58	42	38	12	39
D. Zarządzanie kadrami.	31	1	0	0	8	5	0	0	2	3	7	0	5	0	0	0	0
E. Procesy legislacyjne.	10	0	3	0	0	5	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
F. Księgowość i sprawozdawczość.	48	0	0	0	0	5	5	0	0	1	0	0	23	2	4	0	8
G. Upubliczanie informacji.	15	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	0	0	0	0	0	8
H. Przestrzeganie zasad etycznych.	6	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
I. Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami.	240	13	1	0	4	9	1	13	4	8	14	2	2	16	4	20	129
J. Informatyzacja działalności.	8	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
K. Zarządzanie, realizacja i kontrola programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z UE.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L. Inny obszar/ inne obszary.	148	52	5	11	2	8	0	25	0	0	4	0	0	16	5	5	15
Razem	1 543	95	124	134	83	73	107	61	31	102	90	123	112	104	64	99	201

Według danych urzędów wojewódzkich w 2016 r. średnia liczba zakończonych kontroli obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. przypadająca na 1 (etat) kontrolera wyniosła 3,3.

Szczegółowe informacje na temat średniej liczby zakończonych kontroli obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA przeprowadzonych przez poszczególne urzędy wojewódzkie w 2016 r. przypadających na 1 (etat) kontrolera przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Średnia liczba zakończonych kontroli przypadająca na 1 (etat) kontrolera - ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Urząd Wojewódzki	Liczba zakończonych kontroli przeprowadzonych przez UW w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA	Liczba osób (etatów) zaangażowanych w UW w 2016 r. w kontrole obejmujące działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA		Średnia liczba kontroli przypadająca na 1 (etat) kontrolera [kol. 2 / kol. 4]
		Ogółem	w tym kontrolerów	
1	2	3	4	5
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	52	17	15,00	3,5
Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	122	38	29,00	4,2
Lubelski Urząd Wojewódzki	134	28	20,00	6,7
Lubuski Urząd Wojewódzki	20	25	18,00	1,1
Łódzki Urząd Wojewódzki	73	73	45,33	1,6
Małopolski Urząd Wojewódzki	96	60	44,20	2,2
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	61	47	40,00	1,5
Opolski Urząd Wojewódzki	31	32	17,00	1,8
Podkarpacki Urząd Wojewódzki	56	23	18,95	3,0
Podlaski Urząd Wojewódzki	90	11	8,84	10,2
Pomorski Urząd Wojewódzki	123	42	32,00	3,8
Śląski Urząd Wojewódzki	87	48	41,00	2,1
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki	94	33	22,00	4,3
Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki	56	12	9,50	5,9
Wielkopolski Urząd Wojewódzki	39	38	31,00	1,3
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki	183	11	9,52	19,2
Razem	1 317	538	401,34	3,3

V. EFEKTY DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ

Wyniki kontroli

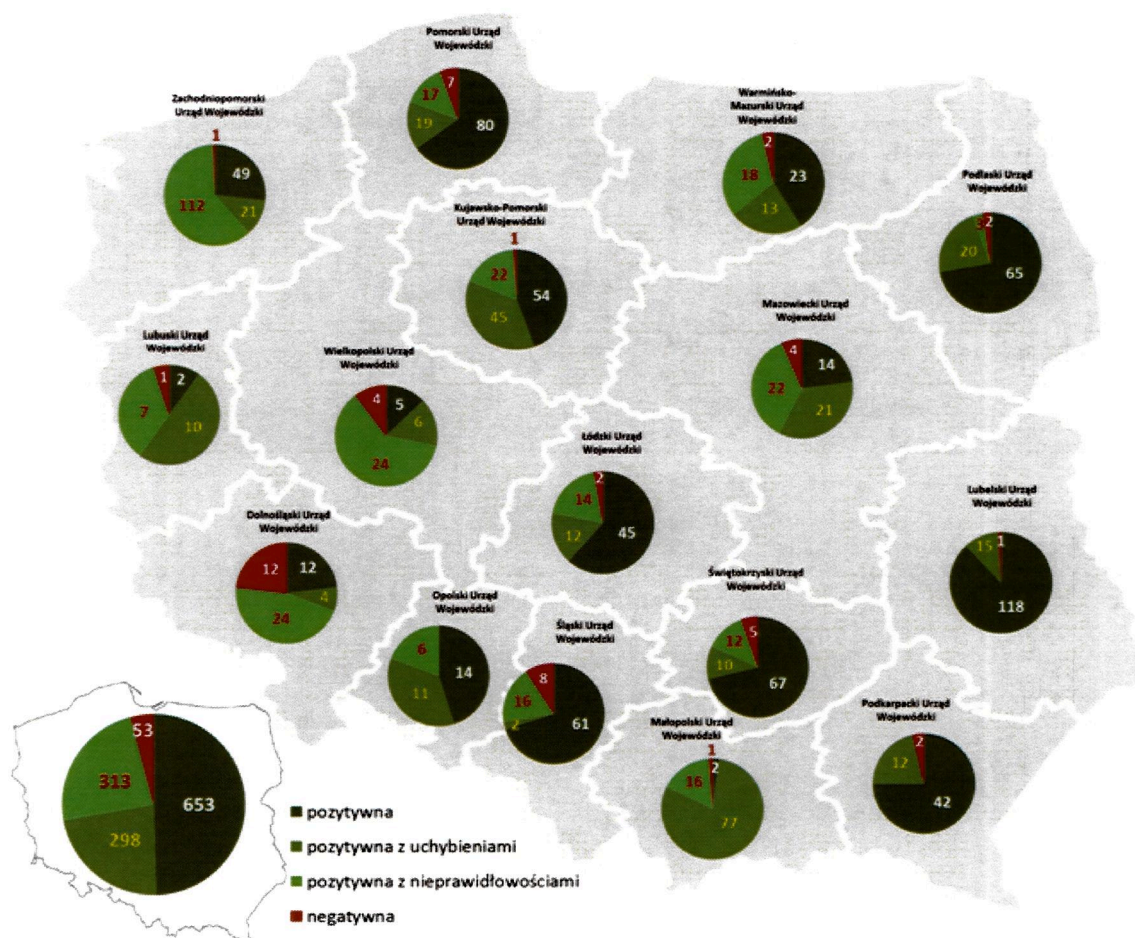
Mając na uwadze przyjęty w *Sprawozdaniu* sposób klasyfikowania wyników kontroli kontrole przeprowadzone przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. z zakresu właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zakończyły się w następujący sposób:

- ocena **pozytywna** – **653** kontrole zakończyło się taką oceną, co stanowi **49%** wszystkich kontroli;
- ocena **pozytywna z uchybieniami** – **298** kontroli, tj. **23%** wszystkich kontroli;
- ocena **pozytywna z nieprawidłowościami** – **313** kontroli, tj. **24%** wszystkich kontroli;
- ocena **negatywna** – **53** kontroli, tj. **4%** wszystkich kontroli.

Mając na uwadze powyższe dane należy zauważyć, że 96% kontroli zakończyło się ogólnym wynikiem pozytywnym. Jednakże w prawie połowie z tych kontroli sformułowano zastrzeżenia, uwagi lub zidentyfikowano zagadnienie wymagające poprawy. Kontrole, w których ujawniono istotne nieprawidłowości lub słabości o charakterze systemowym (ocena negatywna) stanowiły 4% kontroli (53 kontrole).

Szczegółowe informacje na temat liczby zakończonych kontroli obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przeprowadzonych przez poszczególne urzędy wojewódzkie w 2016 r. klasyfikowanych według wyników kontroli przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres nr 5. Liczba zakończonych kontroli ze względu na wyniki kontroli - ogółem w Polsce i z podziałem na województwa.

Zalecenia pokontrolne

Według danych urzędów wojewódzkich w kontrolach przeprowadzonych przez urzędy wojewódzkie w 2016 r. obejmujących działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji sformułowano łącznie 2.364 zaleceń, wniosków lub rekomendacji, w tym o charakterze:

- zwykłym – 1.533 zalecenia/wnioski/rekomendacje;
- znaczącym – 792 zalecenia/wnioski/rekomendacje;

- kluczowym (krytycznym) 39 zaleceń/wniosków/rekomendacji.

Mając na uwadze powyższe dane należy zauważyć, że urzędy wojewódzkie formułowały przeważnie wnioski o charakterze zwykłym, takich zaleceń było 1.533, tj. 65%. Tylko nieliczne kontrole zakończyły się sformułowaniem zalecenia o kluczowym charakterze – z 2.364 zaleceń, takich zaleceń było 39, tj. 1,65%.

Istotne nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli, które skutkowały sformułowaniem kluczowych (krytycznych) i znaczących zaleceń

Z ogólnej liczby 39 kluczowych (krytycznych) zaleceń/wniosków/rekomendacji, urzędy wojewódzkie opisały tylko 27 kluczowych nieprawidłowości oraz wynikające z nich kluczowe zalecenia. Mając na uwadze obszary działalności kontrolnej struktura 27 kluczowych nieprawidłowości była następująca⁸³ (wraz z przykładami stwierdzonych nieprawidłowości):

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona – 9 nieprawidłowości, np.: *kontrolowany system monitoringu imprez masowych nie spełnia niezbędnych wymogów technicznych* (przedmiotowa nieprawidłowość dotyczyła 5 kontroli);

Inny obszar/ inne obszary – 7 nieprawidłowości, np.:

- *brak urzędzeń utrwalających przebieg imprezy masowej odpowiadających przepisom,*
- *niedostosowanie systemu monitoringu do wymogów rozporządzenia MSWiA* (dotyczy 2 kontroli),
- *parametry zainstalowanych na obiekcie urzędzeń rejestrujących obraz, wchodzących w skład obydwóch niezależnych systemów monitoringu (IP i analogowego), nie spełniają minimalnych wymogów technicznych, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie sposobu utrwalania przebiegu imprezy masowej* (dotyczy 2 kontroli),
- *system monitoringu nie zapewnia możliwości obserwowania płyty boiska, widowni, identyfikacji osób, dróg ewakuacyjnych;*

Finanse publiczne – 4 nieprawidłowości, np.: *wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację;*

Gospodarowanie majątkiem publicznym – 2 nieprawidłowości, np.: *nieprawidłowości w zakresie spraw z zakresu zamówień publicznych;*

Zarządzanie kadrami – 2 nieprawidłowości: *wydanie zgody na dodatkowe zatrudnienie pracowników jednostki bez wskazania rodzajów dodatkowych zadań oraz brak systemu zastępstw na wypadek braków kadrowych;*

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami – 2 nieprawidłowości: *nieprowadzenie kontroli w jednostce oraz nierozpatrywanie skarg;*

Upublicznianie informacji – 1 nieprawidłowość: *nieprzestrzeganie terminu udostępniania informacji publicznej na wniosek (art. 13.1 oraz art. 13.2 ustawy o dostępie do informacji publicznej).*

⁸³ Należy mieć na uwadze, że urzędy wojewódzkie w sposób subiektywny określały charakter danego zalecenia/wniosku/rekomendacji, jak również sposób przypisywania przez poszczególne UW danego zalecenia do danego obszaru kontrolnego mógł być różny. Tym samym nie można wykluczyć sytuacji, że podobna nieprawidłowość (i wynikające z tego tytułu zalecenie) zostanie w różny sposób zakwalifikowana przez poszczególne urzędy wojewódzkie. Dlatego też prezentowane dane mają tylko i wyłącznie charakter poglądowy.

Natomiast z ogólnej liczby 792 zaleceń znaczących sformułowanych przez urzędy wojewódzkie w wyniku kontroli urzędy wojewódzkie opisały 120 znaczących nieprawidłowości⁸⁴ oraz wynikające z nich zalecenia⁸⁵. Mając na uwadze obszary działalności kontrolnej struktura 120 znaczących nieprawidłowości była następująca:

Wykonywanie zadań merytorycznych, tj. zadań dla których jednostka została powołana/utworzona – 45 nieprawidłowości;

Finanse publiczne – 24 nieprawidłowości;

Działalność kontrolna oraz postępowanie ze skargami i wnioskami – 22 nieprawidłowości;

Inny obszar/inne obszary – 15 nieprawidłowości;

Zarządzanie kadrami – 7 nieprawidłowości;

Księgowość i sprawozdawczość – 3 nieprawidłowości;

Gospodarowanie majątkiem publicznym – 2 nieprawidłowości;

Upublicznianie informacji – 2 nieprawidłowości.

Zawiadomienia do właściwych organów i instytucji

Urzędy wojewódzkie w wyniku przeprowadzonych kontroli w 2016 r. skierowały do właściwych instytucji i organów 5 zawiadomień, w tym 3 zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, które dotyczyły:

- wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację (2 zawiadomienia);
- opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Pozostałe 2 zawiadomienia dotyczyły następujących spraw:

- nieobsadzenia stanowiska pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych w okresie od 8.12.2013 r. do 31.03.2016 r. (zawiadomienie skierowano do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatura w Łodzi);
- niedochowania przepisów bhp (zawiadomienie skierowano do Inspekcji pracy).

VI. WNIOSKI I UWAGI DOTYCZĄCE ORGANIZACJI CZYNNOŚCI KONTROLNYCH I SPRAWOZDAWCZOŚCI ORAZ PRZYKŁADY DOBRZYCH PRAKTYK

Urzędy wojewódzkie w *Sprawozdaniu* miały możliwość wskazać ewentualne wnioski i uwagi dotyczące organizacji czynności kontrolnych i sprawozdawczości oraz przykłady dobrych praktyk w postępowaniu kontrolnym w zakresie kontroli realizowanych przez urzędy wojewódzkie obejmujące działy administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA. Z możliwości tej skorzystało 10 urzędów wojewódzkich. Zgłaszane przez UW wnioski, uwagi oraz przywoływane przykłady dobrych praktyk w postępowaniu kontrolnym charakteryzowały się dużą różnorodnością i były prezentowane na różnym poziomie szczegółowości.

⁸⁴ Urzędy wojewódzkie (w tabeli w punkcie III.3.2. Sprawozdania) proszone były o opisanie do 30 najistotniejszych nieprawidłowości zidentyfikowanych przez UW w wyniku kontroli w działach administracji rządowej, którymi kieruje Minister SWiA, które skutkowały sformułowaniem znaczących zaleceń/wniosków/rekomendacji.

⁸⁵ Łącznie w tabeli w punkcie III.3.2. Sprawozdania urzędy wojewódzkie wyszczególniły i opisały 120 zaleceń znaczących. Mając na uwadze działy administracji rządowej wskazane przez UW struktura tych zaleceń była następująca: administracja publiczna – 46 zaleceń; sprawy wewnętrzne – 55 zaleceń; finanse publiczne – 17 zaleceń; zabezpieczenie społeczne – 1 zalecenie oraz 1 zalecenie sformułowane w wyniku kontroli podmiotu poza działami administracji rządowej.

W ramach dobrych praktyk UW wskazały następujące zagadnienia:

- w 2016 r. rozpoczęto cykl kontroli jednostek rządowej administracji zespolonej w województwie w zakresie racjonalności zarządzania i gospodarowania jednostkami (kontrole mają charakter kompleksowy). Poza tym wprowadzono nowe zarządzenie wojewody w sprawie współpracy z ww. jednostkami, dotyczące m.in. obowiązku kompleksowej sprawozdawczości jednostek administracji zespolonej, w tym w zakresie działalności kontrolnej (1 UW);
- powołanie w urzędzie doradcy do spraw procesu kontroli, którego celem jest m.in. wspieranie kierowników komórek do spraw kontroli w zakresie realizacji misji i programu zapewnienia jakości komórki do spraw kontroli, doradztwo np. w przypadku zaistnienia istotnych problemów lub wątpliwości w opracowaniu programów kontroli, projektów wystąpień pokontrolnych i wystąpień pokontrolnych, w szczególności w zakresie wymogów formalnych, a także udzielanie pomocy kontrolerom w procesie kontroli (1 UW);
- posiadanie instrukcji prowadzenia kontroli w celu optymalizacji działań związanych z wdrożeniem osób rozpoczynających pracę jako kontrolerzy i zachowania jednolitości postępowania kontrolnego (1 UW);
- w celu usprawnienia realizacji czynności kontrolnych opracowano zarządzenie w sprawie przeprowadzania kontroli wraz z szablonami dokumentów (np. wzór: upoważnienia, programu kontroli, protokołu oględzin/odebrania ustnych wyjaśnień, projektu wystąpienia pokontrolnego, analizy realizacji zaleceń pokontrolnych) (1 UW);
- urząd prowadzi działalność kontrolną w oparciu o zarządzenie wojewody w sprawie ustalenia regulaminu postępowania pracowników podczas przeprowadzania kontroli. Regulamin ten określa sposób postępowania w przypadkach, gdy przepisy nie regulują trybu kontroli, zawiera wzorce dokumentów kontrolnych, co prowadzi do ujednoczenia dokumentacji w całym urzędzie. Zawiera on również jednolitą dla całego urzędu procedurę zmiany planów kontroli i sporządzania sprawozdań pokontrolnych (1 UW);
- Wydział Kontroli prowadzi Centralny Rejestr Kontroli (CRK) zbiorczy dla kontroli nadzorowanych przez MSWiA oraz innych zadań kontrolnych wojewody. CRK jest prowadzone w formie portalu on-line i zawiera: nazwę jednostki kontrolowanej, rok kontroli, czy kontrola jest planowana, wydział przeprowadzający kontrolę, rodzaj kontroli (problemowa, kompleksowa, okresowa, doraźna, sprawdzająca), temat kontroli, okres objęty kontrolą, data wystąpienia pokontrolnego, obszary, ocena, nieprawidłowości, zalecenia, uwagi (1 UW);
- Wydział Kontroli posiada harmonogramy/rejestry prowadzonych kontroli, w których odnotowywane są wszelkie czynności mające znaczenie dla sprawy. Powyższe rozwiązania zapewniają możliwość bieżącego monitorowania postępów pracowników przez przełożonych (1 UW);
- funkcjonowanie elektronicznych narzędzi wspomagających proces kontroli, np. elektronicznego systemu kart przebiegu kontroli (1 UW);
- ujednoczone arkusze ustaleń z czynności kontrolnych zawierające informacje: jak powinno być – przepis prawa, jak jest – to co stwierdzono w trakcie kontroli, dowody (1 UW);
- realizacja kontroli w zespołach składających się z pracownika doświadczonego i rozpoczynającego pracę na stanowisku kontrolera (1 UW);
- wymiana doświadczeń przez wspólne omawianie problematycznych zagadnień dotyczących przeprowadzanych kontroli celem stosowania jednolitej interpretacji w zakresie stwierdzania tożsamych nieprawidłowości/uchybień (1 UW);
- stosowanie listy kontrolnej (1 UW);
- zamieszczenie w protokole z kontroli pouczenia o procedurze kontroli (1 UW);

- kierowanie do jednostek informacji o powtarzających się nieprawidłowościach stwierdzonych w toku kontroli przeprowadzonych w danym roku (1 UW);
- coroczna weryfikacja treści umów dotacyjnych pod kątem stwierdzonych podczas kontroli błędów wynikających z niewłaściwej interpretacji zapisów przedmiotowych umów (1 UW).

Jeśli chodzi o uwagi, to jeden z urzędów wojewódzkich wskazywał na brak dostępu do wszystkich funkcjonalności rejestrów, na których pracują podmioty kontrolowane (RDO i BUSC). Urząd ten utrzymuje, że dostęp (bez możliwości edycji) do wszystkich funkcjonalności ww. rejestrów umożliwi sprawniejsze i skuteczniejsze realizowanie kontroli.

Jeden z urzędów wojewódzkich podniósł zagadnienie, że zasadnym wydaje się kontynuowanie prac (na szczęblu KPRM i MSWiA) w zakresie ewentualnych zmian w aktach prawnych regulujących działalność kontrolną prowadzoną przez wojewodę, dążących do ujednoczenia procedur i trybów kontroli, a także ujednoczenia sposobów realizacji niektórych standardów kontroli, np. dotyczących samooceny działalności komórki ds. kontroli oraz dokonywania oceny zewnętrznej. Poza tym w ocenie tego urzędu cenne byłoby także dalsze koordynowanie przez KPRM i MSWiA organizacji szkoleń dla kontrolerów.

Kolejny urząd wojewódzki wskazał natomiast na brak jednoznacznych procedur w zakresie prowadzenia kontroli w obszarze sposobu przyjmowania i załatwiania skarg oraz wniosków w jednostkach samorządu terytorialnego, co może doprowadzić do utrudnień w postępowaniu kontrolnym, a nawet do podważenia wyników kontroli przez podmiot kontrolowany.

VII. PODSUMOWANIE

Urzędy wojewódzkie w 2016 r. z zakresu właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- przeprowadziły łącznie **1.317** kontroli (1.201 planowych i 116 poza planem);
- skontrolowały łącznie **1.269** podmiotów;
- **49%** kontroli zakończonych było ocenami pozytywnymi, **47%** – ocenami pozytywnymi z nieprawidłowościami i uchybieniami, **4%** – ocenami negatywnymi;
- w wyniku kontroli sformułowały **39** zaleceń kluczowych i **792** zalecenia znaczące;
- w wyniku kontroli skierowały **5** zawiadomień do właściwych organów:
 - ✓ 3 zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych,
 - ✓ 2 inne zawiadomienia (ABW, Inspekcja pracy).